Kur'an'ın gölgesinde bir şehid

سبيل
الكل في سبيل الحق

Sebil

herşey hak için

Sahibi ve Başyazarı: Kadir Mısıroğlu ● *20 Ocak 1978*
Siyasî, edebî, tarihî, ilmî haftalık gazete ● *10 Safer 1398*
Vilâyet Han Kat: 3 Nu: 204 — 207 Cağaloğlu — İstanbul

SAYI: 108 / BEŞ LİRA / BİR DM.

ECEVİT'İN BİR KISIM
AP'LİLERLE GERÇEKLEŞTİRDİĞİ
KIRK YAMALI BOHÇA GÖRÜNÜŞÜNDEKİ

HÜKÛMETİN PROGRAMI TAM BİR FİYASKODUR!

İşte Ajda'nın 7 Ocak tarihli «EST TV FLASH» isimli Fransız dergisine verdiği «YÜZKIZARTICI» beyanat:

«BİZ TÜRKİYE'DE HIRISTİYANIZ VE NOEL'İ SAYGI İLE KUTLARIZ!...»

İŞTE NETİCE!

AJDA'NIN BU SÖZLERİ NEŞREDEN FRANSIZ DERGİSİNE TEKZİP GÖNDERMESİNİ BEKLİYORUZ!

ALMANYA BÜROSU

SANATÇILARIMIZIN dış ülkelerdeki başarıları içimizde daima bir sevinç yaratmış, hepimizi gururlandırmıştır..

Bırakın anlı şanlı başarıları, dışardaki ufak tefek sıçramalar bile yüreğimizi hoplatmış, "Mal bulmuş mağribi" gibi buna dört elle sarılmamıza kâfi gelmiştir..

Gazete sayfalarımız b[illegible]ların örne[illegible]riyle d[illegible]r.

İş[illegible]a [illegible] da başa[illegible]yla [illegible] gururland[illegible]ız [illegible]im[illegible]lerden bi[illegible]...

İki yıl [illegible]ce Enrico Macias ile birlikte verdiği olympia konserleri hâlâ dillerde ve gönüllerdedir. Öyle mıştır.. "Sizinle" başlığını taşıyan ve başta Mireille Mathieu olmak üzere birçok ünlü yıldızlarla yeni yıl ve kıyafetleri hakkında kendileriyle yapılan görüşmelere yer verilen bölümde Ajda Pekkan'a da bir yer ayrılmıştır.. Ve bize çok zaman gurur kaynağı olan Pekkan, bu seferki konuşmasıyla yüzümüzü kızartmıştır...

Evet [illegible] P[illegible] [illegible] [illegible]un ünl[illegible] [illegible]lar[illegible]asında [illegible]ine [illegible]bu[illegible] [illegible]esi [illegible]kten güzel [illegible] olaydır ama... Ya [illegible]edikleri?...

"Türkiye'de biz Hıristiyanız ve Noel bayramını hep birlikte saygıyla kutlarız.. Noel gecesi havaya uymak için pastel

İŞTE KUPÜR

ADJA PEKAN: une féminité venue de Turquie

Adja Pekan, c'est la chanteuse la plus célèbre de Turquie, et c'est Enrico Macias qui l'a fait découvrir au public français, il y a environ un an, au cours de son spectacle à l'Olympia. Si elle possède une magnifique voix de chanteuse réaliste, elle a encore plus étonné et conquis (surtout les Français) par sa beauté blonde, sa peau claire et ses yeux verts.

Adja qui partage son temps entre Istanbul, New York, Londres, Berlin, Paris, est devenue une des plus belles ambassadrices de la mode française dans le monde. Car, ce n'est que chez nous qu'elle achète ses vêtements et toutes ses tenues de scène.

«... Oui, confirme-t-elle, ce n'est qu'en France que j'arrive à trouver des vêtements merveilleux qui [illegible] [illegible] ma féminité. Et [illegible] [illegible] Pour le [illegible] mon pays [illegible] tournée. Comme tou[illegible] femme[illegible] d'éblouir [illegible] l'homme de ma vie. Alors j'ai [illegible] tenues longues. En Turquie, nous sommes Chrétiens et le soir de Noël est une fête que nous célébrons respectueusement. J'ai voulu être dans le ton ce soir-là en choisissant une jupe longue en crêpe couleur pastel, assortie à une blouse style 1900 en organdi rayé de fines rayures de satin. Le col et les poignets des manches sont plissés comme une corolle (David Molho). Mais pour le soir du réveillon du 1er de l'an, par contre, j'ai voulu être la plus sexy possible avec une robe en voile imprimé, large ceinture, style châle [illegible] à la taille, manches aux [illegible] découvre largement [illegible] un [illegible] [illegible]»

İŞTE TERCÜMESİ

AJDA PEKKAN: Türkiye'den gelen dişilik sembolü.

Ajda [illegible]kk[illegible] [illegible]rki[illegible] [illegible] ve Enrico [illegible] [illegible]ından [illegible]lym[illegible] konser[illegible]de F[illegible] sı[illegible] [illegible]ıtılmıştır. Harikulade bir sesi [illegible] Ajda, Fransızları özellikle sarı saçları, açık teni ve yeşil gözleriyle büyülemiştir. İstanbul, New York, Londra, Berlin ve Paris arasında mekik dokuyan Ajda, Fransız modasının en güzel elçilerinden biridir. Çünkü güzel şarkıcı bütün elbiselerini ve sahne kıyafetlerini Fransa'dan almaktadır.

Ajda bu konuda şöyle söylemektedir:

Dişiliğimi ortaya koyacak elbiseleri sadece Fransa'da bulabiliyorum. Ayrıca Türkiye'deki dostlarım Paris'[illegible]leceğimi öğrenince bana mutlaka [illegible]arfüm, mücevher ve [illegible]bise [illegible]arlar. Uzun [illegible]dir ilk defa [illegible]şın[illegible] memleke[illegible] [illegible] geçiriyorum. Bütün kadınlar gibi ben de hayatımdaki erkeğin hayranlığını kazanmak isterim. Bu yüzden bu sefer ağırlığı uzun etekli elbiselere verdim. Türkiye'de biz Hıristiyanız ve Noel bayramını hep birlikte saygıyla kutlarız. Noel gecesi, havaya uymak için pastel renkli uzun etek ve 1900 stili çizgili organza bir bluz giydim. Bluzun kol ve yakası pilili idi.. Yılbaşı gecesi ise çok seksi olmak istediğimden emprime vual kumaştan, geniş kuşaklı, truvakar kollu ve omuzlarımı cömertçe ortaya çıkaran bir elbise seçtim.

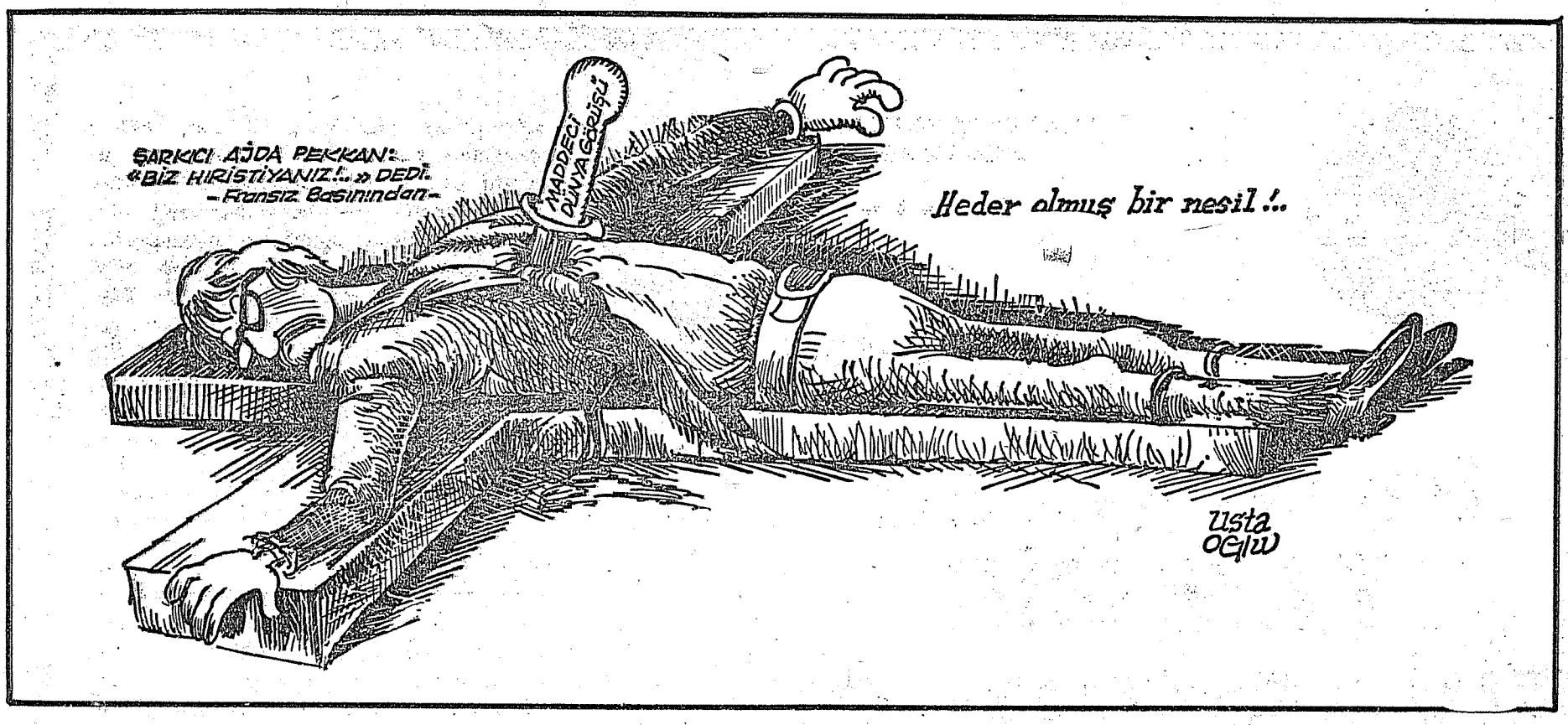

OKUYUCULARIMIZLA hasbihal

Seviyeli bir günlük gazete...

Sevgili okuyucularımız, aziz dâvâ kardeşlerimiz,

Yeni abone devremiz dolayısıyla davamızın şuuruna ermiş kardeşlerimizden her birini asgarî üç abone yapmaya dâvet eylediğimiz hatırlardadır. Her okuyucumuzun değil de, sâdece her abonemizin bile bunu gerçekleştirmesi hâlinde bir GÜNLÜK GAZETE çıkarmaya teşebbüs edeceğimizi vaad eylemiştik. Önce şunu söyliyelim ki, kardeşlerimizden bâzıları teklifimizin kat kat fazlasını yapmakta ve peydarpey idârehânemize göndermektedirler. Bu keyfiyet, bütün abonelerimize şâmil bir sûrette gerçekleştiği takdirde, vaadimizde kolaylıkla durabileceğimiz muhakkaktır. Bu bakımdan bize yeni aboneler bulmak hususunda faaliyet gösteren kardeşlerimize sonsuz teşekkürlerimizi arzederiz. Bunlardan çoğuna «Okuyucu Postası» sütunumuzda sıra ile nâçizâne bir sûrette minnettarlığımızı sırası ile ifâde eylemeye çalışacağız.

Bu arada şunu belirtelim ki, bazı kardeşlerimiz de bizim bu günlük gazete teşebbbüsümüzü yanlış anlamış bulunmaktadırlar. Gelen mektuplardan anlaşıldığına nazaran SEBİL'in günlük hâle getirileceğini sanmışlar ve buna üzülmüşlerdir. Halbuki, biz SEBİL'i günlük hâle getirmeden onu aynen devam ettirdikten maadâ bir de yanına seviyeli bir günlük gazete ilâve etmek arzusundayız. Bu bakımdan kardeşlerimizin SEBİL gibi, ağır fikrî yazılarla dolu haftalık bir dâvâ mecmuasından mahrum kalacakları hususundaki endişeler yersizdir.

Başyazarımız Kadir Mısıroğlu'nun Almanya'daki temas ve çalışmaları arasında böyle bir gazeteyi basacak tesisler mes'elesi de vardı. Bu bakımdan günlük gazete mes'elesine şimdiden başlanılmış bulunduğunu kabûl etmek bile mümkündür. Bu arada şunu da ifâde edelim ki, kendisinin Almanya'ya MC hükûmetinin yıkılışından önce vaki ziyâretini bilâhare ortaya çıkan değişiklikten mülhem olarak O'nun kaçtığı şeklinde propaganda edenler olmuştur. Hatta kendisinin yurda döndüğüne inanmak bile istemiyenlere şâhid olmaktayız. Bu gibiler hiç şüphesiz O'nu lâyıkı veçhile tanımıyan kimselerdir. Buna rağmen bu gibi şâyiaları duymuş olanlar için bu mes'eleye burada kısaca temas mecburiyetini duyduk. Ortada kaçmayı gerektirecek bir mes'ele bulunmadığı gibi olsa da böyle bir hareketin O'nun mizacına ve mücâdele üslûbuna uygun düşmiyeceği, mücâdele ile geçen hayatını dolduran sayısız hâdise ile sâbittir.

Sevgili okuyucularımız,

Son iki üç haftanın Sebilleri bilhassa abonelerimize geç ulaşmıştır. Bunu endişe ile karşılayan okuyucularımızın telefonlarından durumu öğrenince PTT idârecileriyle derhâl temas kurduk ve anladık ki, bu gecikme yılbaşı dolayısıyla postada vâki mürselât terâkümünden husûle gelmiştir. Gazetemizin iki sayısı dağıtılmadan bekletilmiş ve gecikmiş olarak birlikte gönderilmiştir. Bunda gazetemizin hiç bir kusuru yoktur. Biz postahaneye paketlerimizi her zamanki gibi vaktinde vermişizdir. Bu durum da, gazetemiz hakkında asılsız şâyiaların çıkmasına sebep olmuştur. Cenâb-ı Hakk'ın lûtf-u keremiyle dimdik ayakta durmakta ve kanunî imkânlar çerçevesi içerisinde aziz İslâm nimetinin müdafaasını yapmaktayız. Cenâb-ı Hakk'tan niyazımız, bizleri bu şerefli hizmeti deruhte etmekten azletmemesidir.

Bazı kardeşlerimiz gazetemizi dikkatle okumamış olacaklar ki, gönderdiğimiz posta çeklerini «Benim borcum yok, bunları bana niye gönderiyorsunuz?» diyerek iâde etmektedirler. Halbuki defaatle izah ettiğimiz üzere bunlar, borçlu olup olmadığı tefrik edilmeksizin bütün abonelerimize gönderilmektedir. Abone müddeti bitenlerin kendileri, bitmiyenlerin ise, başka yakınları için bunları doldurup bize göndermeleri rîcasını pek çok kere tekrarlamışızdır. Mes'elenin bazı kardeşlerimizce hâlâ anlaşılmamış olması hayret vericidir. Borçlu olmayan, bir başkasını da abone yapamayan kardeşimizin masraf edip bu çekleri bize göndermesine lüzum yoktur. Bunlar seri olarak basılmakta ve gazetelerin içine konmaktadır.

Bir ilim ve irfan mektebi olan SEBİL hepimizindir. Muallimi ve talebesi ile biz bir iman ocağının âile fertleri gibiyiz. Bu ölçüyle müşterek gâyemiz adına ittihat ve mütekâbil muâvenet anlayışı üzerinde bulunarak İslâm'a faydalı olmak ve onun şaşaalı istikbâline hazırlanmak zorundayız. Yüce mevlâdan bu uğurda hep beraber büyük ve şerefli hizmetlere nâiliyetimizi niyaz eyleriz.

Allah'ın «settâr» ve «hâfız» ism-i şeriflerinin tecelliyât-ı uzmâsına müstağrak olmanız niyâzıyla hepinizi hürmet ve muhabbetle bağrımıza basarız, aziz kardeşlerimiz.

Sebil

Teşekkür

Bundan birkaç hafta evvel hakkımda bilhassa mâlî mevzularda asılsız şâyiaları dile getiren ve beni Dolakay'la villâ yarışına girmiş bulunmaya kadar çeşitli sûretlerde itham eden mektuplardan birini dercederek gerekli cevabı vermem üzerine mektup ve telefonla veyahud da ziyâretime gelerek tesellîbahş sözler söyleyen sayısız okuyucuma tek tek mukâbelede bulunmak imkânına mâlik olmadığım için burada hepsine birden ve alenen şükranlarımı arzederim.

Kadir Mısıroğlu

başyazı

İSLÂMCILIK VE İSLÂMCI GENÇLİK ÜZERİNE DÜŞÜNCELER

— 4 —

Tefekkür ve teaddî muvâzenesi

Kadir Mısıroğlu

HER fiil ve hareket nihayet, bir fikir ve düşüncenin eseridir. Bu bakımdan tefekkür, teaddîden (aksiyondan) hem evvel ve hem de ona fâiktir. zira netice durumunda olan hareketin evsaf ve istikameti, onu doğuran fikre bağlıdır. Bu yüzdendir ki, ferdî ve içtimâî hareketlerin yürüyüşüne müessir olmak ve onlara belli bir muhteva kazandırmak isteyenler, evvelemirde bunu temin edecek sistemli bir tefekküre muhtaçtırlar.

Hayatta bir kimsenin hem fikir ve hem de hareket vâdisinde birden hatırı sayılır bir seviyeyi hâiz bulunmasına nâdir rastlanır. Zira, aralarında sebep — netice münâsebeti bulunan tefekkür ve teaddînin, gelişme ve yaşama şartları birbirinden oldukça farklıdır. Gerçekten ilim ve tefekkür herşeyden önce sükûnet ister. Onun doğuş şartlarının başında istikrar, ve bunun neticesi olan ruhî, ictimâî muvâzene gelir. Teaddî yahud hareket ise, bu sükûneti —âdetâ— ihlâle memurdur. Bu sebepledir ki, Garb lisanlarında insanları **«düşünce adamı»** ve **«hareket adamı»** olarak ikiye ayıran tâbirler mevcuttur. Bunlar, her iki vasfın birden kâmil mânâda iktisâbının ve bir arada muhâfaza edilmesinin —imkânsızlığını demiyelim de— ona yakın bir ölçüde güçlüğünü ortaya koyan bir gerçeğe parmak basmaktadırlar.

Diğer taraftan her hareket adamının —belli ölçüde— bir fikir adamı olmak mecburiyeti de âşikârdır. Ancak, böyleleri, fikri ekseriya kendileri imâl ve inşa etmekten ziyâde, başkalarından sistemleştirilmiş bir sûrette alıp tatbik sahasına koyarlar. Dirâyetlerini ise kendilerine takdim edilen fikirler arasında yaptıkları tercihlerle gösterirler. Bu gerçekler, Türkiyemiz şartları muvâcehesinde dikkate alındığında, ortaya şu neticeler çıkar:

Memleketimizi fiilî olarak allâmeler kurtaracak değildir. Böyleleri ilmin tabiî bir neticesi olan sükûnet ve tevâzuları ile kendilerine mahsus huzurlu bir dünyada yaşarlar. Esâsen bunların yetişmesine müsâid bir zemin de henüz mevcud olmadığından, sayıları yok denecek kadar azdır. Binbir kargaşa içindeki cemiyetimizde gerçek ilim adamını yetiştirecek ruhî ve ictimâî muvâzene ile bunun tabiî bir neticesi olan sükûneti sağlamak, hayatî bir ehemmiyeti hâizdir. Herşeyden önce bunu gerçekleştirecek bir harekete ihtiyaç vardır. Hareket ise, tefekkür mahsûlü olduğuna göre, burada bir fâsid dâireye sürüklenmekten kultulmak için hareket adamının, inandığı fikir sisteminin temel ölçülerini kavramasını kâfi addetmekten başka bir çâre yoktur. Üstelik mevcud şartlar içerisinde bundan fazlasını gerçekleştirmek esasen mümkün de değildir. Fakat mümkün olsa da, gerekmez.

Mes'eleleri mücerred fikir sahasında en ince teferruata kadar derinleştirmeye memur ulemanın yetişmesini güçleştiren şartları düzeltecek olanlar, sadece bu gibi, dâvânın temel esaslarını kavramakla iktifa ederek fiilî harekete hasr-ı nefs edenler olacaktır. Şu kadar ki; bir hareket adamının sükûnete muhtaç olan ilim ve tefekküre alabildiğine dalmadan, temel esasları kavramasının mecburî, zarurî ve hattâ kâfi olduğunu kabûl ve beyan etmemizden, cehâlete tâviz verdiğimiz mânâsı çıkarılmamalıdır. Zira, bir hareket adamı için dâvanın temel esaslarının kavranmasıyla iktifa edişdeki fiilî zarûret ve mecburiyet âşikâr ise de, bunun **«kifâyet»**i biraz tavzih edilmedikçe yanlış anlaşılmaya müsâiddir. Evet onlar için bu kadarı kâfidir. Zira daha fazlasına vakit ve ruhî istidad bulamazlar. Ancak «kifâyet»i mevzuubahs olan bu **«temel esaslar»**ın şumûl ve muhtevalarının tespiti, mes'elenin en nâzik noktasıdır.

Gerçekten bir fikir adamı için kavranması kâfi addedilecek bu temel esasların, dâvânın tahakkuk şans ve icabı ile muvâzaneli olması şarttır. Yoksa mektebleri, ilmi değil cehli tescil eden bir şehâdetnâme (diploma) fabrikası hâline getirilmiş bulunan cemiyetimizdeki umûmî fikir seviyesi, esas alınamaz. Dün bir üniversite mezunu —mücerred üniversiteyi bitirmiş olmakla— mensup olduğu sahada âlim sayılacak derecede bilgi sahibi olarak yetişebiliyordu. Bugün, Türkiyemizde, sadece fen sahasında dünyadaki gelişmenin esintileriyle-belli ölçüde — bir terakki kaydedilmiş olmakla beraber içtimâî ilimler üzerinde çalışanların seviyelerinde büyük bir gerileme görüldüğü kabil-i inkâr değildir. Bugünü elli yıl evveli ile şöyle bir kıyasladığımızda, ortaya çıkan netice korkunçtur.

Dünün münevveri hangi ilim dalına mensup olursa olsun, kendisini din, tarih ve edebiyat sahalarında bugünkülerle kıyaslanamıyacak derecede teçhiz eder ve bunu münevver olmanın tabiî bir şartı sayardı. Aksi halde kendisini ictimâî mevzularda fikir beyanına mezun addetmezdi.

Bugünkü islâmcı gençlik de, kendileri için ilim ve fikir seviyesi mevzuunda üzerine parmak bastığımız **«kifâyet»** derecesini, her gün biraz daha sığlaşmakta bulunan cemiyetimizdeki harc-ı âlem ölçülerle değil, dâvânın azamet ve icâbına göre tesbit etmelidir. Bu bakımdan hiç olmazsa elli yıl evveline, yani inandığı sistemin millet mukadderâtı üzerindeki müessiriyetine kat'î bir sûrette nihâyet verildiği sıradaki münevverler derecesinde din, tarih ve edebiyat sahalarında malûmat sahibi olmaya mecburdur. Bugünkü icap ve ihtiyaçlar kaale alındığında, bunlara —sırf düşmana cevap vermek için bile olsa— bir de iktisad ilmini eklemek gerektir.

Bizce İslâmcı genç'in, bu din, tarih ve edebiyat sahalarında, aslında vasat derecede, fakat fikir muhtevası sığlaştırılmış nesline kıyâsen âlim sayılabilecek ve öyle telâkki edilebilecek bir seviyede malûmat sahibi olması gerekir. Bu müşterek, din, tarih ve edebiyat irfanına damarlarındaki kan kadar muhtaçtır. Bu ihtiyacı gidermeden girişilecek teaddî yani fiilî hareket, cinnetten başka birşey değildir.

İslâmcı bir gencin bugünün geçer silâhı olan **«kalem»** ve «kelâm-ı —dâvâsı için gerektiği ölçüde—dirâyetle kullanabilmesinin güzel ve san'atkârâne bir lisana mâlikiyete bağlı bulunduğu keyfiyeti âşikârdır. Heyhat ki, mensub olduğu neslin en fazla ifsad ve idlâl edildiği husus da budur. O halde İslâmcı bir gencin ilk vazifesi derin tefekkür ve tahassüse imkân veren güzel Türkçeyi onun kadîm yazısı ve zengin ifâde kaabiliyeti ile dâvâsının emrinde kullanabilmektir. Ruhların, sonsuz hakikat ve inanma aşkını tatmine medar olan yegâne tefekkür sistemi İslâm'ın hakkıyle anlaşılması ve O'nun tarihdeki tatbikatından çıkarılmış müşahhas ibret levhalarına dikkat çekilebilmesi dâvânın bir numaralı emir ve icabıdır. Bunları hallü fasl etmeden harekete kalkışmak, tefekkür ve teaddî arasındaki muvâzene ihtiyacını kavramamak demektir ki, bu da yukarıda kaydettiğimiz gibi bilhassa bir nevi cinnet olan gençlikte cinnet içinde cinnettir!..

DÜNDEN YARINA

M. ERTUĞRUL DÜZDAĞ

Bir fitnenin tahrîbâtı...

İSTANBUL Teknik Üniversitesi'nden yüz kadar Müslüman genç ile birkaç ayda bir sohbet şeklinde konuşmalar yapmaktayız. Şimdiye kadar gâliba beş defa toplandık. Dersleri dolayısıyla hepsi birden bulunamıyorlar. Bir kısmı devamlı, bir kısmı değişen otuz kırk kişilik sohbetler yapıyoruz.

Geçen ayki son görüşmemizde gençler, kendilerinin teknik adamlar olduklarını, mezun olup yurda dağılacaklarını, hazır imkân varken, İslâmî bilgileri şöyle derli toplu olarak öğrenmek istediklerini söylediler. Etraflarına yapmak istedikleri İslâmî tebliğ vazifesini de bu sûretle daha güzel yerine getirebileceklerdi.

Bu arzuları çok memnuniyet verici idi. Ricalarını kabul ederek, kendileri için böyle bir imkân temin etmek üzere çalışacağımı vaad ettim.

«İstanbul'da İslâmî ilimlerin tedris edildiği Yüksek İslâm Enstitüsü vardır. Pek tabiî olarak burasının öğretim üyeleri gençlerin ihtiyacı olan bilgileri öz olarak ve onların anlıyacağı şekilde anlatabilecek kimselerdir. Esasen Enstitü'nün ayni yaşlarda bulunan talebelerine ders vermektedirler. Bu iş onların işidir.»

İşte böyle düşündüm.

Sonra da, daha önce birkaç kere görüştüğüm Enstitü meslek dersi hocalarından birine, eski tanışıklıktan cesaret alarak telefonla müracaat ettim.

Şüphesiz böyle bir istirhâmın telefonla yapılması biraz uygunsuz idi. Fakat yerlerimizin uzaklığı dolayısıyla buna mecbur kalmıştım. Allah uzun ömür versin, çok anlayış gösterdi. Gençlerin, hem de teknik adamların böyle arzular göstermesine fevkalâde memnun olduğunu beyan ve öteki meslek dersi hocaları ile de görüştükten sonra cevap vereceğini vaad etti.

Birkaç gün sonra cevap geldi. Dört hoca derse gelmek üzere karar vermişler. Hak râzı olsun, gençlerin ihtiyacı olan mevzuları da tesbit etmişler: 1. İslâm akaidi ve ilmihal, 2. İslâm hukuku, fıkıh, 3. Peygamber efendimizin hayatı ve sünnetin hayatımızdaki yeri. 4. İslâmî edep ve tasavvuf...

Bu dört zat, sırayla ikişer Cumartesi gelecekler, gençler de iyi ders yapılabilsin diye ellişer kişilik iki sınıf olacaklar, her sınıfa üç saatlik bir hülâsa hâlinde mevzu anlatılacak, sonra da sorulacak suallere göre toplantı devam edecekti. Böylece gençler hem kendi bilgi noksanlarını tamamlamış, hem de etrafın suallerine karşı hazırlanmış olacaklardı. Gençlerin isteği üzerine, bu satırların yazarı da dersler başlamadan önce ve bittikten sonra uyarıcı ve toparlayıcı iki sohbet yapacaktım.

●

DOĞRUSU, bu kadar mühim ve hayırlı bir işin, böyle kolayca hâle yola girmesine çok sevindim. Bu zatların hiç olmazsa birer dersini kendim de gidip dinlemeye sıkıca karar verdim. Şüphesiz bir çok faydalı ve lüzumlu şeyler öğreneceğimi düşünerek ayrıca seviniyordum.

Bu sevinç içinde, hocaların ve derslerinin güzelce bir listesini yazdım, neticeyi öğrenmek üzere gençler adına beni yoklamaya gelen arkadaşa takdim ettim. «Kimbilir ne kadar sevinecekler» diye düşünüyor, kendi kendime memnun oluyordum.

Heyhat!

Ayni genç birkaç gün sonra geri geldi. Ben — âcizâne — teşekkür beklerken, şu sözlere muhâtap oldum:

«Ağabey, şahsen benim ve birçok arkadaşın, bu listedeki hocalarımıza bir itirazımız yok. Zaten olmasına da imkân yok; çünkü bizler bu zatları ne tanırız, ne de şahsiyet ve ilimleri hakkında bir bilgimiz veya onları ölçecek bir seviyemiz vardır. Biz sizi tanırız, siz tavsiye ettiğinize göre de mesele kalmaz. Ama iş bu kadarla bitmiyor. Yine arkadaşlarımızın arasında, bazı Müslüman çevrelerle teması, görüşmeleri olanlar var. Bunlardan bazıları, adını verdiğiniz hocalar hakkında dedikodular olduğunu duymuşlar. Güya bunlar mezhepleri tanımıyorlarmış, kaldırılsın diyorlarmış, işte buna benzer, pek de anlıyamadığımız şeyler...

«Hatta bizim toplandığımız yerin kütüphanesine, onların yazdıkları kitaplardan alıp koymuştuk, bu arkadaşlar çıkardılar. Sonra güç belâ tekrar koydurabildik. Ama ne onların çıkarması, ne de bizim alıp koyuşumuz, işin aslını bildiğimizden değildir. Biz kendi derslerimizle başa çıkamıyoruz. Din âlimlerini kontrol edip de hüküm verecek veya aralarındaki münakaşalarda hakemlik edecek değiliz elbette. Fakat şu bizim hocalara, âlimlere ne oluyor da birbirlerini kötüleyip duruyorlar?

«Münakaşa ettikleri mevzu her ne ise, bir araya gelip konuşsalar olmaz mı? Böyle ilim münakaşalarını, halkın arasına düşürüp de ne olacak? Halk işin doğrusunu bilemez, kendisiyle konuşan hangi hocaefendi ise ona inanır, ötekine düşman olur. Daha da fenası bundan sonra câhil halkın hocalar ve âlimler hakkında fikir yürütmeleri, onlara dil uzatmaları âdet hâline gelir. Neticede bu işten herkes zararlı çıkar. Büyüklerimiz boş yere mi: Yol olmasın, demişler... Veya bu işe hiç karışmayanı da işte bizim yaptığımız gibi, «Aman kim haklı olursa olsun, tek biz bu işin içine karışmayalım» diye kaçmakla yetinir, ama bir sürü fayda ve bilgiden de mahrum kalır.

«Şimdi siz: Bu hocalar size gelip de münakaşalı ilmî meselelerden bahsedecek değiller ya! İhtiyacınız olan temel dinî bilgileri anlatıp gideceklerdir. Onlar bu zahmete Allah rızası için katlanıp geliyorlar, sizler ise aslını bilmediğiniz bir dedikodunun korkusu ile ilim öğrenmekten kaçıyorsunuz, diyeceksiniz. Haklısınız. Biz de aramızda bunu konuştuk. Hatta içimizden biri: Neden biz de o kötü havaya tâbi oluyoruz. Şu fena alışkanlığı yırtıp atalım, gelsinler anlatsınlar dinleyelim. Bizi kandıracak değiller ya! dedi. Ama sonunda yine kaçmak ve tembellik ağır bastı. Zaten biz o hocaların anlatacaklarından değil, sadece onların bizimle konuştuğunu duyan mâlum çevrelerin dedikodularından korkuyoruz.

«Yani ağabeyim, diyeceğim şudur ki, bizler de çok istediğimiz halde, bu hocalarımızı dinlemekten maalesef mahrum kalacağız, çünkü içimizde bir fitnenin çıkmasından korkuyoruz. Ayni sebeple bu hocalarımıza muhâlif olan hocaları da çağırmıyacağız. Biz, Müslümanlar arasındaki, ayrılıklardan bıktık... Halbuki ne kadar iyi olacak, ne kadar çok istifade edecektik. Yazıklar olsun! Bu fitneyi çıkaran, körükleyen, büyüten ve yatıştırmaya çalışmayanlar Allah'tan bulsunlar, ne diyelim...»

●

İŞTE genç adam böyle dedi! Acaba bu işin vebalini günahını kim yüklenecek?

Bu sözleri işitince hissettiğim acıyı, çektiğim yürek sıkıntısını, ancak o Müslüman kardeşime anlatabilirim ki, Hazret-i Resûl'ün getirdiği haberе öylece inanır, müminlerin kardeş olduklarını bilir, ezilen dini yüceltmekten başka bir şey düşünmez ve ümmeti, hiziplere, guruplara, partilere göre değil, ümmet-i Muhammed olduğu için sever, aralarında tefrik yapmaz ve hepsi için yüreği yanar..

Üzüntümün yine de pek az bir kısmı, hocaların şahısları içindir. Evet, onlar iftiraya uğruyor, dedikodularla şerefleri çiğneniyor, çocukları ızdırap çekiyor, muhitlerinde şüpheli bakışlara hedef oluyorlar. Bizlerin de hayatlarımızın tek gâyesi olan: «Müslümanlar arasında, Müslümanca ve Müslümanlığa hizmet ederek ve Müslümanlarla sevişerek yaşamak»tan mahrum bırakılıyorlar. Onların ızdıraplarını biz de ayni hâle düçar olmuş gibi hissediyoruz. Fakat:

Şu saydığım hakaretler, hangi Müslüman ferde yapılsa cinayettir! Ama buna rağmen, o acıyı bastıran çok daha kötüsü var. O da bu zatların, herhangi bir ferd olmaktan fazla, birer İslâm âlimi veya âlim namzedi olmalarıdır. Hakaret, dedikodu ve iftiraların zararı, onların şahıslarına münhasır kalmıyor. Bütün İslâm cemaati bu meselede mazlum ve mağdur olmaktadır.

Bu zatların en yaşlısı kırkbeşini geçmemiştir. Gelecek yıllar boyunca çalışmalarına devam edecek, eksikliklerini tamamlayacak, hatalarını düzeltceklerdir. Elli yıldır kıtlığını çektiğimiz İslâm âlimleri, bunların arasından çıkacaktır. Tabii bizler dalını budağını kırıp kurutmazsak...

Nereden, nasıl ve hangi menşeden olursa olsun, İslâm ümmeti, kendisini irşad edecek, ihlâs ve ilim sahibi zatların zuhûruna teşnedir. Bu menbalardan biri de elbette İmam Hatip Liseleri ve Yüksek İslâm Enstitüleridir. Son yıllarda acaba milletçe çıldırdık mı ki, buralarını karıştırıp köreltmek için ne lâzımsa yapmaktayız.

İslâmî meseleler üzerinde bir Müslüman düşünüp araştırma yapamaz, geçmiş büyüklerin çalışmalarından istifade ederek bugünün suallerine cevaplar arayamaz mı? Bu işi hâlâ müsteşriklerden mi bekliyeceğiz? Dinimizi de yabancılar mı araştırıp ortaya çıkarsınlar istiyoruz?

İnsaf edelim. İslâm Ansiklopedisi'nin ecnebiler tarafından yazılıp Türkçeye tercüme edildiğinden nabersiz miyiz? Bizim âlimlerimiz bu müsâmahasızlık havası içinde nasıl yetişecekler. Yoksa ilme ve âlimlere ihtiyacımız yok mu, veya âlimleri, hep biz câhillerin hoşuna gidecek şeyleri söylediği müddetçe sevip, bilmediğimiz şeyleri araştırıp çıkarınca red mi edeceğiz.

●

BU HOCALAR hiç mi hatasızdırlar? Ne münasebet! Evvelâ bu cemiyetin ferdleri oldukları için, hepimiz gibi onlar da birtakım hatalardan kurtulamazlardı. Sonra da, Cumhuriyet sonrası Müslüman nesillerinden, ilk defa bazı çalışmaları bunlar yapmak, bazı eserler yazmak zorunda idiler. Vazifelerini yaptılar. İlk olmanın hataları da şeref sayılmalıdır. Ne garip, hiç bir şey yapmadan, cemâdât gibi, nebâtât gibi yaşayan (!) ların makbul ve mergûp olduğu zaman dışı bir cemiyetimiz var...

Kendileriyle daha ancak bir sene evvel tanışıp konuştuğum zaman, arkalarından değil, araştırmadan giyaplarında yazarak değil, yüzlerine karşı kendilerini tenkit ettim, vazifemi yaptım, aleyhlerinde söylenenlerin doğru olmadığını bizzat anladım. Fitneyi artırmamak için bir şey yazmadım. Sadece Sebil'in 93. sayısında, daha başka sebeplerle de, umûmî olarak fitnenin fenalığına dikkatleri çekmeye çalıştım. Arkadaşlarıma da, bu zatların İstanbul'da oturduklarını, kendileriyle görüşmeden haklarında bir şey yazmanın doğru olmıyacağını söyledim. Onlara muhâlif olarak konuşan veya yazılar yazanlara, biraraya gelip konuşmak isterlerse fakirhânenin emirlerine âmâde olduğunu arz ettim. Aldıran olmadı, fitne yürüdü gitti. Hatta burada bahis mevzu etmek istemediğim Yüksek İslâm Enstitüsü— hâşâ— boykotu da hiç alâkasız ikeni onların üzerine çevrilmek istendi, fesübhânallah!

Şöyle oldu böyle oldu. Müslümanlar can çekiştiklerinin farkında olmadan birbirleriyle döğüşe devam ettiler.

Ve işte bu korkunç düşüşün içinden kurtulmak isteyen ve belki ileride bizleri de kurtaracak olan yüz genç, dünya ve âhiretleri için en lüzumlu bilgileri almaktan vaz geçtiler. Ben de bu yazıyı yazmayı kendime vâcip bildim... Artık fitneciler, Şeytan-ı lâin den madalyalarını talep edebilirler.

Hatalı bulduğum hareketlerini kendilerine söyledim demiştim.

Meselâ, «İslâmda birlik ve fıkıh mezhepleri» adıyla Diyanetin neşrettiği kitabı hazırlamalarının, bu gibi ilmî meseleleri halka indirmek bakımından, doğru olmadığını, söyledim. Kabul ettiler.

Meselâ, münakaşalı mevzulardan kaçınmalarının iyi olacağını, hak ve doğru da olsa avâma mâlum olmayan yeni fikirlerin şüphe ve dedikoduları celp ettiğini, söyledim. **«İlmî çalışmaların halkın keyfine göre ayarlanmasının mahzurlarını»** anlattılar.

Meselâ, kendileri hakkında ileri geri ve yanlış olarak söylenilen sözlerin, dolaşan dedikoduların, ortaya çıkıp itiraz eden şahıslarla doğrudan doğruya temas etmedikleri için yayılıp genişlediğini, ayni şehirde oturdukları halde aleyhlerinde yazan ve samimi oldukları da bilinen muharrirlerle görüşmemelerinin hata olduğunu söyledim, kabul ettiler. Ama onların mâzeretleri de yerinde idi: **Bir Müslümanın aleyhinde yazacak olan bir diğer Müslüman, ona gidip danışıp işin**

aslını öğrenmeden yazmalı mıdır?» diyorlardı.

Meselâ, bu âlimler topluluğunun bir aylık dergi çıkarmalarına da muhâlifim. Böyle bir meşguliyeti onların çalışmaları için çok zararlı buluyorum.

Yine Enstitü dışında ders almalarını da doğru bulmuyorum. Bunun yerine Enstitü talebesi ile daha fazla ve bilhassa daha yakından —ağabey gibi, baba gibi — meşgul olmaları gerektiğini düşünüyorum.

●

VE DAHA başka itirazlarda da bulundum. Bundan sonra da bulunurum. Ama bilirim ki hiç bir hata «fitne» kadar korkunç neticeler veremez. Ve yine bilirim ki, «fitne», doğru ile yanlış arasında çıkmaz, iki doğru arasında çıkar. Kendi görüşlerine şer'î dayanaklar bulan iki mutaassıp zümreden daha korkunç çarpışacak iki düşman bulunamaz. «Gaza nâmiyle dindaş cîdüren bîçâre dindaşlar» işte böyle zuhûr ederler!

Din ilmî bir ummandır. Kıyısından bir kepçe doldurunca, «Benimkinden başka hakikat yoktur» diye celâllenirsek, çok zavallı oluruz.

Bizim bildiğimize aykırı gibi gelen bir şey söyleyeni, önce dinlemek, delillerini görmek, ilim ahlâkının alfabesidir.

Din ilmi bir ummandır. Kıyısınbile durum böyle olunca, bizim gibi ümmetten alelâde Müslümanlar için ne kadar dikkatli ve edepli bulunmak lâzım geleceği iyân olur.

Bu yüzden, o hocaefendilere itirazlarımı yapıp, cevaplarını dinledikten sonra şöyle düşünmüştüm:

«Benim vazifem burada bitti. Daha fazla ileri gidersem, haddi aşmış olurum. Âlimlerin aralarındaki münakaşalara da karışmamalıyım. İkisi de kendilerine göre haklı sebepler bulmuş olabilirler. Ama ben birine uyup da ötekine buğz edersem günaha girerim. Onlar, benim, bizim, bizlerin başımızın bağlı olduğu yüce şeriatimiz üzerinde çalışan insanlardır. Daha iyi bilir daha isabetli hareket ederler. Hâl ve hayatlarıyla da samimi olduklarını gösterdiklerine göre... Hem sonra âlimler hata ederlerse de bir zaman sonra anlar ve doğruya dönerler. Biz câhiller onların gıybetini yapıp günaha girip dururken, onlar çoktan yükselip gitmiş olurlar. Bizlere yanlışlarımızı gösterecek, meselelerimize hal çareleri bulacak olanlar da onlardır. Alâkamızı kesersek, biz zarar ederiz.»

İşte bu yazımla da, yazmak vazifemi yerine getirmiş oluyorum. İnşaallah bu bahsi bir daha açmamıza lüzum kalmaz. Okuyanlar samimiyetimize inanır da kimseyi gücendirip incitmiş olmayız.

●

KENDİLERİNE garip ve inanılmaz kabahatler izâfe edilen bu zatlardan biri, 9 Şubat 1977 tarihli «Büyük Gazete»ye bir yazı göndererek, ithamlara açık seçik cevap vermişti. Daha sonra çıkardıkları dergide de aynı açıklıkla cevaplar verdiler. Gazetedeki yazı «Zaruri Bir Açıklama» adını taşımaktadır. Ve doğrusu ya, bu ikrarından sonra bir Müslümana hâlâ «Sen şusun busun, şucusun bucusun» diyebilmek için, onun kalbini okumuş olmak icap eder...

Aşağıya «Büyük Gazete»de çıkan ve bir sayfa tutan mezkûr yazıdan bazı parçalar alacak ve hülâsa edeceğim. Bu sûretle, bizim gazetemizde de arada sırada târizlere uğrayan bu Müslümanlara bir müdafaa hakkı da tanımış olacağız:

●

BAHSİ geçen yazıda ithamlara şöyle cevap verilmektedir:

1. «Mezhepsiz» çirkin bir kelimedir. Bu kelime bazı yerlerde «dinsiz» manâsına gelir. İlmî mânâda ise: «İslâm mezheplerini tanımayan, onları ortadan kaldırmaya çalışan ve Müslümanların bir mezhebe bağlanmalarını haram sayan»ları ifade eder. Benim «mezhepsizlik»le uzaktan yakından alâkam yoktur. İtikaden Mâturîdî ve amelen Hanefî'yim. Mezheplerin kaldırılması düşüncesini cinnet telâkki ederim.

2. Vehhabi değilim. Vehhabileri ben de tenkid ettim. Yazılarım çıkmıştır.

3. «Ben müctehidim» demedim. «Müctehid yetiştirmeye çalışalım» dedim. İctihad kapısı açıktır, ama o kapıdan ancak ehliyetli olanlar girebilir. Müslümanlar bu ehliyetli kişileri yetiştirmek için gayret etmelidirler.

4. İddiaya göre, İmam-ı Azam'ı kabul etmez ve müctehidlere karşı saygısızlık edermişim. Böyle bir edepsizlikten Allah'a sığınırım. O veli kullara saygısızlık eden, Allah'ın rahmetinden uzak kalır.

5. Ne Batı'daki ne de Türkiye'deki mânâsıyla İslâm'da reform yapmayı câiz görmem, tasvip etmem. Bizim dinimizin reforma ihtiyacı yoktur, çünkü bozulmamıştır. Bizde bozulan Müslümanlardır. Islahattan maksat, dini değil kendimizi düzeltmektir. Bunun da yolu ehl-i sünnet Müslümanlığına dönmek, gerçek Müslümanlar olmaktır.

6. «Nikâh dinî değildir» demedim. «İslâmın, nikâhın sahih olması için koyduğu şartlar nerede gerçekleşirse, orada İslâmî evlenme yapılmış olur» dedim.

7. «Rakı ve biranın azı içilebilir» demedim. Kuyruklu yalan dedikleri bu olsa gerektir. Allah'tan korkmayan her iftirayı atar. «Çoğu sarhoş eden şeyin, azı da haramdır. İçilir diyenler yanılmıştır» dedim.

8. Bizim imamımız, Resûlullah (s.a.v.), müctehid imamlar, âlimler ve ilimdir. İbni Teymiyeci, Abduhçu, Afgânîci olmayı reddederim.

9. Diyanetin neşrettiği kitabı yazan Reşid Rıza mason değildir. Masonlar aleyhine dört defa fetva vermiş bir zattır. Kitabı Ahmed Hamdi Akseki tercüme etmiş ve 63 sene evvel yayınlanmıştır. Ben Diyanet İşleri Başkanlığının isteği üzerine yeni harflere çevirip sadeleştirdim ve notlar ekledim. Bu kitabın içinde ehl-i sünnete aykırı bir şey yoktur. Ama tenkit edilecek görüşler bulunabilir. Bu noktaların münakaşası yapılır. Hissî ve ilim dışı tenkitler kimseye bir şey kazandırmaz.

●

Yazı şöyle bitmektedir:

«Bu kısa açıklamaların, bir fitne hâlini almakta olan iftira, ittiham ve sûizan selini durdurmasını Cenâbı Mevlâ'dan niyaz ediyoruz.»

Bu âciz de ayni duaya katılıyor ve şu kusurlu yazının, Müslümanlar arasındaki burûdetin kalkması, ve muhabbetin uyanmasına vesile olmasını Rahmân, Rahim ve Vedûd olan yüce Rabbimizden dileniyorum.

● TESBİT

Sadık Özarslan

Tahrîb kalıbı

İNSAN, tahrib kalıbı durumuna düşmüş. Veya düşürülmüştür. Bugün artık niceleri tahrîb kalıbı hâlindedirler. Buna, patlayıcı madde demek de mümkün. Maâlesef bu derekeye yuvarlanmıştır insan... Eşref-i mahlûkât olan insan, zübde-i âlem olan insan; günümüzde tahrîb kalıbı olmuştur. Patlayıcı maddeler, insana göre şekillenmiş ve isimlendirilmiştir. Maddenin kusuru ne? Onu yapan, ona şekil veren, maddeye vasıf kazandıran insan değil mi? Korkulur hâle getirilen, korkuluk hâline getirilen insan; maddeye, patlayıcılık vasfını vermiş ve madde de atıldığı yeri tahrîb etmişse suç kimindir?

Suç; mücerred insanda da değil... Asıl suç; insana, insanlığını unutturanda. Asıl suçlu; bir takım yıkıcı zihniyetlerdir. Onlar, insanı da yıkmıştır. Öyle bir zelzele ve velvele ki, kurtulabilene aşkolsun!.. Enkâz altında kalan, ölen insanlık olmuştur. Gerçekten insanlık ölmüştür. Acı amma gerçek efendiler... Şu nötron bombasının mârifetine bakınız ki; taşa, toprağa dokunmuyor da insanı yıkıyor. Nötron bombasını yapan ise tahrîb kalıbı gibi çalışan insan. Yapan insan, yıkan insan oluyor... İnsan, eliyle yaptığına teslîm oluyor. Yahud yaptıklarının esiri... Evet; ne demiş şâir:

«Beşerin türlü dalâletleri var;
Putunu, kendi yapar, kendi tapar..

Yıkıcı insan insanlığını kaybetmiş demektir... Bir taraftan yangın çıkarıp diğer tarafta: «Yangın vaaar!... diye bağıran yine aynı insan. Kundaklayan insan, kundaklanan da insan... Üzülerek ifâde edelim ki; manzara bu. Şâir şu mısrâları ile bu karanlık manzarayı ne de güzel çizmiştir:

«Dünyada yılan ıslığıdır ıslığımız.
Aylarca derinlerde saklandığımız,
İnsan diye beslemişti karnında bizi;
Doğduk, anamızda kaldı insanlığımız.»

Başka birine nazîre olarak şunu da ilâve edebiliriz ki: «Şayet, insanlığın bu derece düşeceğini Hz. Âdem ile Hz. Havva bilselerdi kat'iyyen evlenmezlerdi!» Bu hakikati yalnızca biz değil, aklı başında herkes söylemektedir. En ciddî eserler ifâde etmektedir ki; yirminci asır ilmî, insanın târîfini, mevzû'unun dışında bırakmış; insan-ı kâmili ortaya koyamamıştır. Onun rûhuna yaklaşmak isteyenler bile materyalist metodlarla yola çıkmışlar ve «bilim» (ilim değil) perdesi altında düşündürücü filimler çevirerek insanoğlunu, eşyanın emrine vermek gibi bir basîretsizliğin gayyasına yuvarlanmışlardır. Dünyaya bakın, dikkatle ve ibretle... anlarsınız! Bunca silâhlar niçin ve kimin için yapılıyor? İsmi duyulmamış bombalar, tanklar ve toplar: insanoğlu yaşasın diye mi i'mâl ediliyor, yoksa ölsün diye mi? Arz üzerinde bütün gayretler, yaşatmak için değil, öldürmek için beyler!.. Kim yapıyor bunları? Elbet yine insan?!! Demek insan, kendi eliyle kendi mezarını kazıyor Neden mi? Çünkü tahrib kalıbı olmuştur da ondan... Madde, insana değil; insan, maddeye âlet. Birçoklarınca o, insan değil; «üretim aracı» İstihsal vasıtası değildir. Hadi anlayacakları dil ile söyleyelim: «Aracı yapan insan, aracın aracı!.» Bir muharririn tesbitine göre de; asrımız, yirminci câhiliyet asrı.

İnsana, insanlığını yeniden kazandırmak şart. İnsanı, canavarlaşmaktan kurtarmak elzem. İnsanlık, rûhu kurtarmakla kazanılır. Ve insan, îmanı ile insândır!.

YOL
OLDUR Kİ DOĞRU VARA
Selahaddin ES

163'ün pençesinde cezâevinde 30'uncu hafta

«Ekzantrik»lik, yeni bir iltifat sözüdür, hakâret değil...

1974'ler Amerika'sında meşhur Watergate skandalı dolayısiyle, geniş kitlelerin ellerine geçirdikleri pankartlara **«Manyak Nixon, defol!»** diye yazarak Beyaz Saray önünde nümâyişler yaptıklarını hatırlayalım. Aynı şekilde, Carter'la giriştiği seçim mücâdelesi sırasında Carter sempatizanlarının zamanın Başkanı **Ford** için **«Missouri katırı»** dediklerini de hatırlamakta fayda var... Örneğimiz olan Batı'da Devlet Başkanlarının durumu budur!

Yoo, yooo, hayır; sakın bu örnekleri yerişimize bakıp, bizim de Türkiye'de Devlet Başkanlarına aynı tavsiflerle tenkidler yöneltilmesini istediğimiz sanılmasın. Zira, biz böyle bir şeyi asla istemediğimiz gibi, anlatmak istediğimiz husus da tamamen ayrı...

Biliyorsunuz, **«sevgili reisicumhurumuz»** yeni hükûmetin teşkili esnasında bir **«gerçeğe»** temas edip, CHP dışındaki belli başlı partilerin mutlaka karşı çıkacakları bu **hükûmete ve dayandıklarını bir beyanmâmeyle açıkladıkları temel ilkelere imza atmıyacak olan herkesi «ekzantrik»** olarak tavsif buyurdular. Aslında bundan kimse gocunmamalıydı ama, nedense herkes bir hiddetlendi ki, sormayın!.. Ayol, bu milletin elli yıldır resmî ağızlarda tekerleme halinde, iğrenç bir sakız halinde şapırdata—şapırdata çiğnediği o bir takım ilkeler, isimler, resimler ve onlara arz-ı ubûdiyet edenlerin tavırları bizim için **ekzantrikliğin** de ötesinde, **iptidâilik, «primitif»**lik değil miydi? O halde, bugün **«sevgili reisicumhurumuz»**un da bu elli yıllık tekerlemelere karşı çıkabilecek olanları **«tuhaf, saçma, acâib, sapık»** mânasında Fransızca bir deyim olan **ekzantriklikle** tavsifine karşı gösterilen bu kızgınlık, niye? Çünkü, bizim iğrenç gördüğümüz **«şahıs—perestlik»**le karşımızdakiler öğünmüyorlar mı?! O halde başkalarının görüşlerine göre şu veya bu şekilde olmakla biz, görüşlerimizi terketmiyeceğimiz gibi, o suçlamalardan kaçınmak da yersizdir.

Rahmetli Menderes 1955'lerde, o zamanlara kadar baştâcı olan inkılâpçılığa karşı bir hücuma geçmiş ve Meclis'te **«inkılâp softalığı»** üzerine bir nutuk irad etmişti. **Koskoca bir başvekil, milletin büyük ekseriyetinin tasvibini kazanan bir lider, inkılâplara bağlılığı «softalık» olarak tavsif ettiğine göre, öyleyse bizim bundan sonra** inkılâpçılık **nâraları arkasından koşmamız yakışık almaz!»** diye yollarını terkedenler ne kadar olmuştur, acaba? Hattâ 27 Mayıs'ı yapanların biricik dayanakları inkılâpların tehlikeye düşmekte olduğu yâvesi değil miydi? **(Albay Türkeş dahil, 27 Mayıs'ı 1955'lerden itibaren plânlıyanların Silâhlı Kuvvetler içinde, «Atatürkçüler Cemiyeti» isimli bir gizli teşkilât oluşturdukları tarihî bir gerçek olduğu gibi, bugün de yine aynı Albay'ın da dahil olduğu nice çevrelerin vatanın bölünmezliği ve milletin birliği için; bu millete, tomsonların gölgesinde metezori usullerle kabul ettirilmiş olan ve Türkiye'de komünizm cereyanlarına açık kapı bırakan anayasanın temel ilkelerine bağlılık gösterilmesini ağızlarından düşürmeyişlerini hatırlayalım.)**

Evet, Menderes'in inkılâp softalı nutkundan bahsediyorduk, devam edelim. İşte o zaman müteveffa Nurullah Ataç **(ki, İslâm düşmanlığında üzerine yoktu, ve mert bir dinsiz olarak hareket edip, vasiyetinde, cenâzesine dini merâsim yapılmamasını» isteyebilmişti de, cesedi bir çukura dolduruluvermişti, dostlarınca...),** Menderes'in o nutkuna karşı, Ankara Palas'tan çıkıp Meclis'e karşı yumruğunu sıkarak, sık—sı!

«— Evet, inkılâp softasıyım!»

diye tekrarlarmış. Bir ara **softalığı** bile hafif bulmuş ki, **«hayır, inkılâp yobazıyım!»** diye tutturmuş. Ama bununla da yetinmeyip yumruğunu göğsüne vurarak, gözbebekleri yuvalarından oynamış, feryâd halinde yükselmesini zor önlediği bir sesle dünyaya meydan okurcasına, histerik hecmeler içinde kıvranırmış:

«— Yobazım, yobaz, yobaz!...»

Ondaki bu **menfi inanç bağlılığını** benzerlerinden birisi olan Nâdir Nâdi iftiharla anlatmaktadır. Eğer sırf aksülâmelci bir fikrî temelimiz olsaydı, fâkir de, ekzantrik tavsifinden rencîde olanların her birisine, **«hayır bundan üzülmeyiniz; zira biz hepimiz ekzantirikiz, üstelik bunu âlenen haykırmalıyız!»** diye tavsiyede bulunur; milyonlarca insanın **«ben de ekzantirikim!»** diye telgraf çekerek o sözün sahibini, teşhisindeki **isabetten** dolayı bahtiyar kılmak için hareket etmelerini isterdim. Ama, bizim isim ve sıfatlarımız, **görüşlerimize karşı olanların yakıştırmalarına** göre vücud bulmadığından Allah'ın lütuf ve nasibi ile **İslâm olup inşaallah** ilânihâye de öyle kalacağından, bir başka sıfat olarak **ekzantrikliği** üzerimize almaya, benimsemeye gerek yoktur. Binâenaleyh, **«kişiye her işi alâ görünür, kuzguna yavrusu ankâ görünür»** der; bize göre **«tuhaf, saçma, acâib ve sapık»** nice görüşlere hüsn-ü kabul gösterenlerin bulunduğuna bakıp, onları suçlamak için her zaman bir değişik veya ekzantrik kelimeyle karşılarına çıkmaya çalışmakla kendi dikkatimizi dağıtmamış oluruz. Bu tip suçlamalara zaman ayırmaya dahi gerek yok, bir bakıma...

Biz bu bakımdan mes'elenin bu tarafına değil de, cumhurbaşkanlığının hukukî durumuna temas etmek istiyoruz.

Batı'da Devlet bir menfaat mekanizmasıdır. Krallık dönemlerinde kendilerini tanrılarının halefi olarak kabul eden krallar kesinlikle **despot** idiler. Sonra bu despotizm bilhassa Rönesans, Fransız İhtilâli ve geçen asırda gerçekleşen büyük Sanâyi İnkılâbıyla sarsıldı. Kapitalist görüşlere, paraya, mal varlığına dayanan bir dünya görüşü etrafında birleşenlerin bir baskı mekanizması olarak ortaya çıkan yeni Devlet'i komünistler de yok etmek gerektiğini ileri sürdüler! Çünkü devlet zenginlerin, güçlülerin, fakirleri ve zayıfları ezmek için kurdukları bir ölüm mekanizmasıydı, Batı'da...

Bu yazıda, İslâmî devletin mâna mahiyet ve bünyesi üzerinde durmayacağız. Ama biz İslâm'ı bir **«dünya nizamı»** olarak görüp yaşamaktan iç zaaf ve ihmâllere sürüklendiğimiz zamandan beri, İslâm—dışı dünyaların geliştirdiği devlet modellerine imrenmeye başladık ve İslâm—dışı dünyada da en gelişmiş şekil olarak, pek çok kanlı tecrübelerden geçmiş olan Batı tipi devletleri örnek aldık. Halbuki İslâm Devleti asla despotik değildi, çünkü anayasası olan (Kur'an-ı anayasa bilen) ilk devlet idi, devletimiz... Biz buna rağmen son asırda Batı tipi devlet'i seçtik, Fakat onu dahi tam olarak benimseyemedik.. Sultanlığa karşı çıkarken, sultanların zamanında görülmeyen **bir yeni saltanat,** hukuken kendisini hissettirdi! Batı düzeninde devlet içtimaî güçlere göre **bir amib hücresinin hareketi gibi** her tarafa uzandığı halde, bizde bir **kemikleşme** maydana geldi. Ve bu kemikleşmede de, milletimizin geleneğinde, **«Allah'tan sonra Devlet!...»** şeklindeki ifadelerde yerini bulan görüş, malzeme olarak kullanıldı. Ama, müslümanlık tarihimizde, devletin, Allah'ın emirlerini çiğnediği anda derhal bir karşı koyuş, bir direnişle karşılaştığının pek çok örneği vardır. Yani, devlet Allah'ın emirlerine riâyet ettiği müddetçe **«vâcib-ür'riâyet»** kabul edilirdi. **Kendisine itaat gerekli»** olan bir mefhum varlıktı. Bunun için de taa **Hz. Ömer** zamanından bu yana, en küçük haksızlık anlarında devletin başında bulunanlara hakkı, doğruyu haykırmak ve icabında bu yolda ölümü göze almak müslümanın en büyük mükellefiyetlerinden birisi sayılmıştır.

Halbuki batılılaşma hareketlerinin sonunda karşımıza çıkan devlet ise adetâ bir **«mitos»**tur. Dokunulamaz bir nesnedir. Onun reisi de öyledir. Düşününüz ki, bu devlette **vatanın bölünmezliğini ve milletin birliğini** temsil ettiği hukuken kabul edilen reis, **«vatan hâinliği»** dışında herşeyi yapabilir ve asla mes'ul değildir! Kanun diliyle **«sorumsuz»** (mes'uliyetsiz) bir kişidir, o!. Ona bu mes'uliyetsizliği, o kadar geniş imkânlar bahşedebiliyor ki, meselâ eski başkan Sunay zamanında (Sadi Koçaş'ın hatıralarına göre) **bir takım siyasî entrikaların içine giren kişilerle** birlikte memleket meselelerine çareler arayan bir kişi, devlet başkanı olduktan sonra artık dokunulmaz, dokunulamaz oluyor, her sözü saltanat devrindekinden de tesirli bir şekilde, şahsının, **«gayrı mes'ul bir kişi»** olması yüzünden makûl olarak anlaşılmak bahtına dahi erişemiyor. Çünkü, mantıkî münakaşa zeminine getirilmesi halinde dahi, kanunlar ters işletilip cumhurbaşkanına hakaret gibi iddialarla dâvalar açarak düzenin muhafazasında en katı dikkati gösteriyorlar!

Ama, örnek aldığımız Batı'da bu tip **«mitos»**laşmış devlet anlayışı da yoktur, hukukî imkânlar bakımından sultanlardan bile daha fazla donatılmış, tahkim edilmiş cumhurbaşkanları da yoktur.

O halde, biz tekrar edelim ki, **«sevgili reisicumhurumuz»**a asla bir söz dokundurmadan; o söylediği ve büyük bir vatandaş kesiminin **«acâip, saçma görüşlere bağlandığı, tuhaf olduğu»** gibi mânaları tazamnun eden **«ekzantrik»** sözü üzerinde durmaya asla gerek yoktur. Hukuken **«vatanın bölünmezliğini ve milletin birlik ve beraberliğini** temsil etmek vazifesini yüklenen bir **«gayrî mes'ul»** kişi olan reisicumhurumuz o sözü asla kötü bir maksadla söylememiştir! Ancak onu hangi maksadla söylediğini yine bir vesileyle izah buyursalar Çankaya sırtlarından bir yazılı açıklama yapsalar da; o sözün içinden gerçeksiz vere bir takım çirkin mânalar aramaya kalkışan bazı **şomağızlılar** da böylece nasiplerini alsalar, değil mi efendim?!

S. Muradbeyli

KUR'AN'IN GÖLGESİNDE BİR ŞEHİD...

«ALLAH YOLUNDA ÖLDÜRÜLMÜŞ OLANLARA ÖLÜLER DEMEYİN? BİLAKİS ONLAR DİRİDİRLER; AMA SİZ BİLMEZSİNİZ.»

(Bakara Sûresi; 154)

«İslâm'ı ya tam olarak alın, yâhud da bırakın!»

-Seyyid Kutub-

«— Eğer idâmı hak etmiş olarak «Hakk»ın emri ile ipe çekiliyorsam, buna itiraz etmem haksızlıktır. Eğer bâtılın zulmüne kurban gidiyorsam; bâtıldan merhamet dileyecek kadar alçalamam!..»

1

Mısır'da 1966 senesinin sıcak bir Ağustos günü, idama götürülmek için hücresinden çıkarılan bir adama:

«— Cemal Abdülnasır'dan özür dilediğiniz takdirde idam hükmünüz bozulacak. affedileceksiniz» deniliyordu.

Yıllardır karanlık câhiliye nizamının hücresinde çürümüş, inandığı davasından en küçük tâviz vermemiş, bir boyun eğmekle yağlı ipten kurtulacak bu kişi, etrafındaki Firavun müsveddesinin avenelerine acı bir tebessümle şu cevabı veriyordu:

«— Eğer idamı hak etmiş olarak «Hakk» ın emri ile ipe çekiliyorsam, buna itiraz etmem haksızlıktır. Eğer bâtılın zulmüne kurban gidiyorsam; bâtıldan merhamet dileyecek kadar alçalamam!...»

Ehl-i dalâletin kanlı zincirine bir mazlûm halkası daha eklenirken, câhiliye bataklığına gömülmüş Firavun diyarı Mısır'da, Nâsır'ın emri ile bir sehpa kurulmuş, Hakk'ı sadece ve Hakk için müdâfaa eden bir kardeşimiz yukardaki sözleri söyledikten sonra idam ediliyordu...

İslâm'ın nur halkası yeni bir şehid daha kazanıyor, yüzkarası yirminci asır putperestliği'nin neşir organları «Fikir ve vicdan hürriyeti» kahkahaları arasında bu haberi dünyaya yayıyordu.

Ehl-i bid'ate karşı mücâhedesini önce kendi nefsinde başlatarak idam edilinceye kadar sürdüren bu mütefekkir, Prof. Seyyid Kutup'*tan başkası değildi...*

Hayatı boyunca ne yapmak istemişti? Nelerdi getirmek istediği fevkalâde fikirler?

Ruhuna sindire sindire İSLÂM'ı nasıl yaşamıştı?

Allah yolunda şehâdetin misalini nasıl vermişti? Yaşadığımız asrın bütün maddeci sistemlerine Kur'anın gölgesinden hitab etti Seyyid Kutub... *Fûrkan yolunda bir zerre tâviz vermeden...*

(Devamı var)

Bir Âyet... bir çizgi...

Ustaoğlu

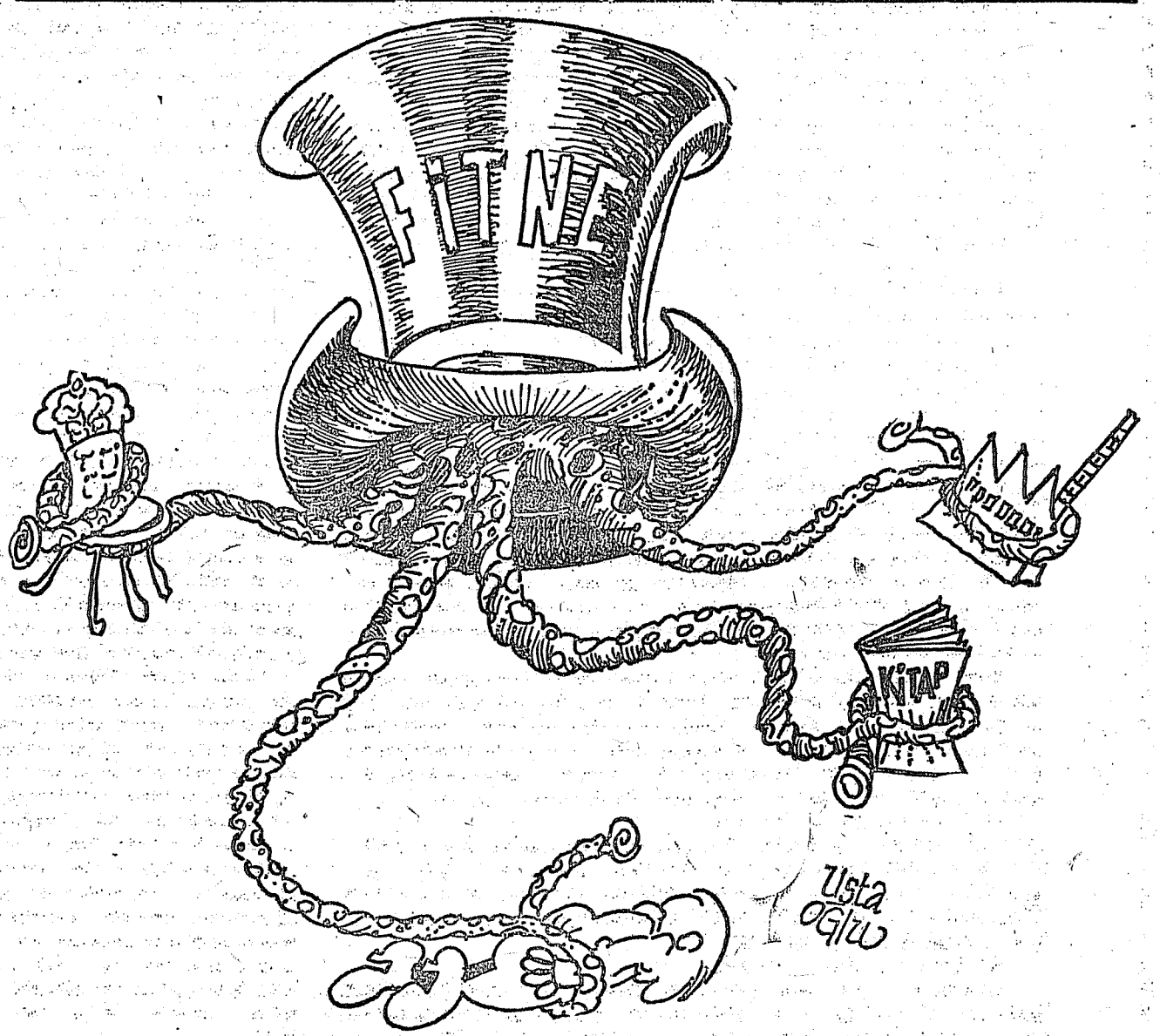

«FİTNE KATİLDEN BETERDİR» Bakara Sûresi

ECEVİT SOL'UN MÜSTAKBEL ŞANSINI BİR KERE DAHA HARCIYOR...

Fiyasko

METİN TOKER'in not defterinden

Allah'tan kimse oyunu programa vermiyor

PERŞEMBE günü Cumhuriyet Senatosunda Ecevit 46 sayfalık hükümet programını bir buçuk saatte okuyup, inerken, "Hah, yeni başbakan, şimdi neyi nasıl yapacağını da söyleyecek!." diye düşünüyordum. Halbuki işini bitirmiş gidiyordu. Programda her şey vardı. "Ata sporumuz güreş bilimsel yöntemlere kavuşturula-

Yeni Ecevit hükûmetinin ilan edilen proğramı, kendileri hesabına tam bir fiyaskodur. Proğramın ilânından bir iki gün önce gazeteler 141 ve 142. maddelerin kaldırılacağını 163'ün ise ancak tâdil edilebileceğini belirttiği halde, proğramda bunlara hiç bir yer verilmemiştir. Aynı şekilde kendilerine yakınlığı bilinen gazeteler bir umûmi afv vaadinin de proğramda yer alacağını yazmışlardı. Bundan da hiç bir eser görülmedi.

Ecevit'in proğramı aynen seçim konuşmalarında olduğu gibi sabun köpüğü cinsinden abartılmış mugâlâtalara ma'kestir. Bundan kendisine et kemik kadar yakın olduğu bilinen İnönü'nün meşhur damadı Metin Toker bile yakınmaktadır. Geçen pazar günki yazısında

«Programda olmayan, nenin nasıl yapılacağıydı. Üç cümleden biri «her çaba gösterilecektir» diye bitiyordu da bu çabanın ne olacağı belirtilmiyordu. Öteki iki cümleden birinin sonu ise «öncelik verilecektir» idi. Fakat bu kadar önceliğin, sonunda, öncesizliğe dönüşeceği hatırlanmıyordu. Türkiye'nin bugün en önemli sorunlarından biri olan döviz dar boğazının nasıl aşılacağı hususuna ise progrsmda sadece iki cümle yeterli bulunmuştu: «Hükûmetimiz turizm gelirlerini ve dışarda çalışan yurttaşlarımızın gönderdikleri dövizleri arttırıcı etkin bir politika izleyecektir. Bunun yanı sıra, döviz gereksinmelerimizi karşılamak üzere yeni ve güvenilir kaynaklar bulunacaktır.»

O kadar!. Peşin parayı görenler gülmeye başladılar.

Hayal gücü, programın sonlarına doğru dinamiğini öyle artırmıştı ki 44. sayfada «muhtaç-ı himmet dede» rolümüzü terkediyor, başkasına himmet için harekete geçiyorduk: «Hükümetimiz uluslararası ekonomik sorunlarda Türkiye'yi gelişmekte olan ve yeni bir ekonomik dünya düzeni arayışı içinde bulunan ülkelerin ortak sorunlarına destek olacak bir güce eriştirmek üzere çaba gösterecektir.»

Bu, dağınık ve başıboş, her telden çalan, her konuya bir cümleyle dokunmaya sanki zorunluluk varmış havasında hazırlanan hükümet programlarının ne ilkidir, ne de maalesef sonuncusu olacaktır. Hükümet programları başka bir anlayışla yazılmadığı süre uzun, yavan, yer yer güldürücü olmaktan kurtulamayacaklardır.» demektedir.

Metin Toker yeni hükûmet proğramının «Atatürkçülük» çizgisinden ayrıldığından da yakınmaktadır. Proğramda Kemâl Paşa'nın adının geçmediğini söyleyen AP sözcüsüne Ecevit bu kelimenin proğramda beş kere zikredildiğini üstelik bunun sırf lâfızdan ibâret kalmayıp muhteva olarak da dercedildiğini söylemişti ki, devlet televizyonunda O'nun cevabî konuşmasının bilhassa bu kısmı gösterilmişti. Şimdi bakın Metin Toker bu mevzuda ne diyor:

TÜRKİYE'de CHP, Atatürkçülerin umut partisidir, Atatürkçülüğün korunması ve kollanmasının siyasî sivil örgütüdür, bekçisidir. 46 sayfalık programda «Atatürkçülük» kelimesi bir tek defa geçmemektedir. Kelime olarak geçmemektedir, içerik olarak geçmemektedir. Sanki CHP bu konuda «redd-i miras»ı sürdürmektedir. Daha acısı, esası Atatürkçü laiklik ilkesini değişik yorumlayan ve laikliğin dinsizlik olarak bir uygulaması yapılmış gibi «Hükümetimiz dine saygının laiklikle çelişmediği kanısındadır» tarzı cümlelere vesile veren «tarihî yanılgı», programda sezilmektedir.

Hatta daha ilerisine gidilmiştir ve insan «Acaba Erbakan bu hükûmette de var mı?.» diye kendi kendine sormaktadır. Onun «Manevî Kalkınma» balonu, «Türk milletinin din anlayışı, gelişmeye ve her alanda ilerlemeye, toplumun bütünlüğünü ve manevî gücünü koruyarak destek olabilecek bir etkendir» cümlesiyle yeni Ecevit hükûmetinin programına da girmiştir. Hani laiklik «devlet işleriyle dinin ayrılması» anlamına geliyordu?. Programdaki Yüksek İslâm Enstitülerinin, Akademiye dönüştürülmeleri vaadi «redd-i miras öncesi CHP büyükleri»nin sadece ruhlarını değil, kemiklerini bile sızlatacak niteliktedir.»

Şimdi siz, Ecevit'e mi, yoksa Metin Toker'e mi inanırsınız bilmeyiz. Ama,

Proğramın diğer bir hususiyeti de «Türkiye'nin Avrupalı bir devlet olduğu hususunu unutmuş olması» imiş. Toker bundan da şöyle yakınmaktadır:

«Programdaki ikinci «büyük unutma», Türkiye'nin Avrupalı karakteridir. Aksine, Türkiye'nin «bir Ortadoğu, Akdeniz ve Balkan ülkesi» karakteri vurgulanmakta, «bölgemiz» olarak daha ziyade Ortadoğu gösterilmekte, fakat Avrupalılığımız konusunda tek kelime edilmemektedir. Avrupayla, yani Ortak Pazarla ekonomik ilişkilerimizde de bir aylıkEcevit hükûmetinin programında olduğu gibi yanlış varsayımlara dayanan, menfi hükümlere, teşebbüs heveslerine yer verilmektedir.

Karamanlis, Avrupa'nın Yunan kıyılarında bittiği -yahut başladığı- propagandasıyla Batı Avrupada bir tura başlamak üzereyken... Bu turda Yunan Başbakanı, Türklerin itirazına rağmen Yunanistan'ın Ortaklığa tam üye alınmasının çabuklaştırılması çabalarını yoğunlaştıracaktır: «İşte, Türkler bile kendilerini Avrupalı değil, Ortadoğulu olsa olsa Balkanlı saymaktadırlar, onların Avrupalılığını iddia bize mi düşmüş?» derse ve yeni hükümet programını delil gösterse bu Batı Avrupalı muhataplarını etkilemeyecek midir?.»

Bütün bu ifâdeler, sol cephede barometre gibi müşterek hissiyâtı gösteren Toker'in kaleminden çıkmaktadır. Bu demektir ki, Ecevit'in beş on eski AP'liye verdiği tâviz sâdece ismi var cismi yok birer bakanlık koltuğu değilmiş. Yakında bu tâvizlere rıza göstermiyenlerin kıyâmı ile karşılaşacağı muhakkak olan Ecevit'in bu kırk yamalı bohça hâlinde te'sis edebildiği yeni hükûmetle, kimi memnun edebileceği doğrusu meraka değer bir husustur. Herhalde altı aydan fazla ömrü olmıyacağı anlaşılan bu hükûmetle Ecevit solun müstakbel sansını bir kere daha harcıyacaktır. Buna râzı olmayan bir kısım uyanık solcuların daha şimdiden bir miting tertipleyerek Taksim Meydanı'nı doldurmaları yakın geleceğin nelere gebe olduğunu ortaya koymuyor mu?!

Barolar Birliği: "TCK'nun 141, 142 ve 163. maddeleri ile ölüm cezaları kaldırılmalıdır"

ANKARA

(A.A.)

Türkiye Barolar Birliği in, çalışmalarını üç gün- ür Ankara'da sürdüren

Biraz insaflı (!)

Her nedense 163. maddede dâima 141 ve 142 ile birlikte ele alınıyor. Ama Türkiye Barolar Birliği yine de Ecevit'ten daha insaflı o, önce 141 ve 142 nin kaldırılacağını, 163 ün ise sâdece hafifletileceğini söyledi. Sonra eski AP li yeni müstakillerin baskısıyla bunların her ikisini de telâffuz etmekten vaz geçti. Ama, solcular işin ucunu bırakmışa benzemiyorlar. Üstelik insaflı görünmek için 163 ü de unutmuyorlar. Sağolsunlar!. Ama ne varki 141 ve 142 fiilen yok demektir. Yani tatbik edilmez. Ama ya 163...

az/öz

Türk Musikisi Devlet Konservatuarı, doğumunun 200. yılında meşhur mûsikişinas Dede Efendi'yi anmıştır. Törende konuşan Konservatuar Müdürü Ercüment Berker:

«Türk Musikisi yarım asırdan fazla bir zaman öz yurdunda devlet eğitiminden, öğretiminden ve gözetiminden mahrum kaldıktan sonra, 3 Mart 1976 günü eğitime açılan Devlet Konservatuarında ilk defa devlet ilgisine mazhar olmuştur. Daha evvel belli başlı kültür merkezlerinde Almanya, İngiltere, Amerika gibi ülkelerde musikimizin inceleme mevzuu olduğunu biliyorduk. Konservatuarımız açıldıktan sonra ise, Japonya'da bile Türk Musikisinin inceleme mevzuu yapıldığını öğrendik.» demiştir.

Bir taraftan Sedat'ı ayağına kadar çağırarak küçülten İsrail «Nil'den Fırat'a kadar» olup «Arz-ı Mev'ud» denilen esas gâyesinden asla şaşmadığını hergün yeni, bir misalle ortaya koymaktadır. Ajansların bildirdiğine göre Şeria'da üç yeni Yahudi İskan bölgesinin kurulacağının açıklanması İsrail Parlâmentosu'nda bile hayretle karşılanmıştır.

Türkiye'den sonra İran'a giden orada dünyanın sayılı masonlarından biri olan Rıza Şah Pehlevî ile görüşen Birleşmiş Milletler Umûmî Kâtibi Waldaym bilâhere Kıbrıs'a geçmiş ve iki cemaatin liderini bir yemekte karşı karşıya getirmiştir. Bu sûretle Ankara'dan başlayarak ağını ören Waldaym'ın Kıbrıs meyzuunda ne biçim bir hâile (dram) hazırladığını pek yakında hep birlikte göreceğiz.

Yeni Enerji ve Tabiî Kaynaklar Vekili hızlı solcu Deniz Baykal'ın

İŞTE NETİCE

Tanzimattan bu yana, İslâm'ın resmî ve husûsî bütün imkânlar kullanılarak tahrib edilmesi kalbleri İslâm'dan soğumuş, fikir muhtevâları İslâm irfânından nasib alamamış nesillerin büyük kalabalıklar teşkil etmesine müncer olmuştur. İslâmî usûl ve esaslar hristiyanî mukabilleriyle o ölçüde mübâdele edilmiştir ki, ecdad mezardan kalksa bu ülkeyi kimin, hangi hristiyan devletin işgâl eylediğini soracağı muhakkaktır.!

Bilhassa nâmus ve iffet mevzuunda içine düştüğümüz bataklık **«Boynuz kulağı geçer»** sözünü hatırlatacak bir sûrette Avrupalıları bile gölgede bırakmıştır. Bir yığın şırfıntıyı **«yıldız»** adıyla takdim ederek bir takım sığ fikirli ve zayıf irâdeli gençleri imrendirecek bir sûrette sayfalarına geçiren gazetelerin bunda ne ölçüde günah payı bulunduğunu söylemeye hâcet yoktur. İşte o gazetelerin bayraklaştırdığı sözde yıldızlardan biri: Ajda Pekkan

Son Avrupa seyahatinde kendisinin hristiyan olduğunu, Noel'i saygı ile kutladığını söylemekten ictinab etmemiştir. Yirmiden fazla professörün resmen din değiştirip Hristiyan olduğunu, Bord Neşriyatın tarihî binasında gizli gizli toplantılar yaptıklarını istihbar etmiştik, amma bu şekilde hristiyanlaştığını alenen ortaya koyacak kadar cür'etli birisinin varlığından doğrusu haberdar değildik. Ajda Pekkan bu dalâlet yolcularını da geçerek durumunu ifşa etmekten çekinmemiştir. Ancak kullandığı ifadedeki **«Biz»** tâbirinden kendi âilesi efrâdını mı, yoksa Türk Milleti'ni mi kastettiği hususu pek belli değildir. Babasının bir deniz albayı olduğu bilinen bu dalâlet yıldızının Türk Milleti'ni kasteddiğine ihtimâl verilemez.

Eğer böyle ise, Müslüman Türk Milleti'nin biri ferdi sıfatıyla iftirasını onun boyacı fıçısına düşmüşçesine makyajlı yüzüne nefret ve şiddetle fırlatıyoruz. Vaktiyle merhum Menderes'in İzmir'de bir vesile ile söylediği gibi «Türk Milleti müslümandır, müslüman kalacaktır ve müslümanlığın bütün icapları yerine getirilecektir!»

Fakat hâdisenin ibretli tarafı şudur ki, Tanzimattan bu yana Türk Milleti'ni müstakar rayından kaydıranların gittikleri yolun sonu işte böyle hüsrandır. Bu bedbahdın ifşaatı vesilesi ile tarih önünde ifâde ve ilân ediyoruz ki, asra varan dalâlet hamlelerinin neticesi işte böyle İslâm'dan koparılanların mânâda ve maddede sefâlet ve ilhada sürüklenmesinden ibâret kalmıştır. Başka ne olabilirdi ki... Evet işte netice... Eğer bu da birtakım kör gözleri açmıyacaksa ortada bir gaflet değil düpedüz ihânet var demektir!

Libya'ya gideceği açıklanmıştır. Verilen bilgiye göre Baykal MSP CHP Koalisyonu sırasında Maliye Vekili iken Kaddafi ile yakın bir arkadaşlık kurmuş ve Türkiye'ye O'nun hususî uçağı ile dönmüşmüş. Kaddafi hakkında bizim eskiden yazdıklarımızı hatırlıyanlar bunda hayret edecek bir şey olmadığını kolayca kabul edebilirler.

Mısır diktatörü Sedat, Sina geri verildiği takdirde burada **«hem câmî hem klise ve hem de sinagog olarak kullanılabilecek bir mâbed»** inşa ettireceğini bildirmiş bu mevzuda daha şimdiden Mısırlı, mimarların böyle bir mâbed için çalışmaya başladıklarını açıklamıştır. Sedad gelecek bayram namazını tam da bir masonik eser olacağa benzeyen bu mâbedde kılmayı nâsib etmesi için Cenab-ı Hakka niyazda bulunduğunu ifâde etmiştir.

Mısır devlet reisi kıptî Sedat ne yapmak istiyor?...

Sedat'ın İsrail'i ziyaretinden sonra şimdi de Mısır ve İsrail hariciye Vekilleri'nin Kahire'de bir araya geldikleri bildiriliyor. Bu sûretle ifâde edilen haberin gerçeği şudur. Mısır, İsrail'e devlet reisini gönderiyor. İsrail'in buna mukabil Mısır'a gönderdiği devlet reisi değil de Hariciye Vekili oluyor. İşte Mısır'a verdiği değer ve Sedat'a mukabelesi...

Basın Afvı

10 Ocak **«Gazeteciler Bayramı»** dolayısıyle T. Gazeteciler Sendikası Umûmî Reisi Semih Balcıoğlu, Cumhurreisliği ve Baş vekâlet Muhabirleri Derneği Reisi Ali Utku müştereken yaptıkları basın toplantısında en kısa zamanda bir **«basın afvı»** çıkarılacağı hususundaki ümitlerini tekrarlamışlardır.

Diğer taraftan M.H.P. Umûmî Reisi Alparslan Türkeş ise 10 Ocak Gazeteciler Bayramı münasebetiyle basına gönderdiği mesajda gazetecilerin meseleleri için kesif bir gayret sarfedeceklerini, basın affı için kanun lâyihası hazırladıklarını bildirmiştir.

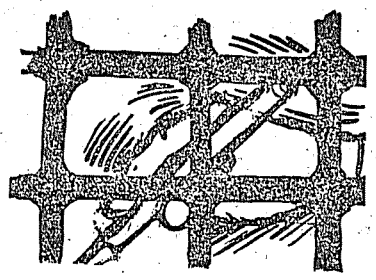

Zindan'dan mektub

-Yılmaz Yalçıner'in tevkifi münâsebetiyle...-

YILMAZ'ın tevkifine, çıkardığı haftalık Şûrâ gazetesinin ilk sayısının toplatıldığını bildiren **(ve geniş kitlelere hâlâ** muhafazakâr gazete **diye takdim olunabilen bir gazetenin ancak para karşılığında neşrettiği)** bir açıklayıcı ilânın sonuncu cümlesini görünce, muttali oldum.

«Üzüldüm» diye niye yalan söyleyeyim. Zira, bu, **«sevindim!..»** demek kadar abes... Esasen, zindan ne zaman bir üniversite, bir **«Medrese-i Yûsufiye»** oluyor, biliyor musunuz?

Oradaki vazifeyi yerine getirip, imtihanı yüzakıyla verdiğiniz zaman... Onun için o Medrese-i Yûsufiye'ye girişinde değil, çıkışında üzülmek veya sevinmek gerek.. İmtihanı muvaffakiyetle verdiğimiz zaman, inancımız daha bir kendi öz vasıflarına âid keskin parlaklığı kazandığı zaman.. Mücadele azmimiz ve kılıcımız daha bir bileylendiği zaman.. Yumuşak demire kor ateşte maden suyu verilip, sert çelik elde edildiği zaman..

«Hasıl-ı ömrüm, şu üç kelimeden ibarettir: Ham idim, piştim, yandım!» diyen Mevlâna'nın bu sözündeki sırrına ermek.. İşte mes'ele.. **İnkılâp yobazlarının** kan kusturduğu devirlerden bu yana, kendi öz vatanımızda bir **parya** veya bir **mülteci** olarak sesi kısık, düzenin lûtfettiği kadar bir hürriyetle ve güyâ müslümanca yaşadığımızı zannettiğimiz bir uzun dönem sonunda akordlu veya akordsuz olarak sesimiz yükseldikçe cümle düzenbazların, şahısperestlerin, yalana ve idam sehpasına dayalı bir düzenin bekçibaşılarının ödleri kopuyor ve müslümanı, Allah Nizamının ölçülerini verdiği korku halleri dışındaki ve temelinde şirk'in gizlendiği bir takım korkularla ilânihâye sindirebileceklerini zannediyorlar.

Bu, gerçekten iğrenç ve gerçekten çağdışı olan ve zihinleri kelepçeliyebileceğini zanneden **inkılâpçılık sar'asının** nüksedişinden sonra Anadoluda 43 milyon olduğundan bahsedip gururlandığımız büyük kalabalıkların tek bir kalb halinde kenetlendiklerini göstererek, 43 milyonu içine alabilecek kocaman bir hapishane yaptırmak gerektiği fikr-i sâbitin İslâm düşmanlarına telkin etmediğimiz müddetçe, bu millete huzur yoktur. Dâvamızın sancağı ancak o zaman son ve kesin zaferle lâyık olduğu **bûre-u bâr**'a çekilebilecektir.

Evet, kervanımız adım—adım ilerliyor, sona kalan dona—kalır ...

Fransızların meşhur ekzistansiyalist fikir adamlarından Jean Paul Sartre **«biz Fransızlar, hiç bir zaman, Alman işgalindeki kadar hür olmamıştık!»** der. Bu, bizim için de söylenebilir Evet, beşerî sistemlerin sahte hürriyetlerinden kurtulup, **«mahpus damları»**na düşmeden, gerçek hürriyetin Allah'a teslimiyette olduğunu ve bunun tadını belki hiç bir zaman farkedemiyeceğiz.

Yılmaz da şimdi fikrinin çilesini yeni bir mekânda, bir ateş üzerinde çekiyor. Ateşe, ızdıraba, sıkıntılarına dayanamıyacak oldüktan sonra inanç ve fikir salâbetinden bahsedilebilir mi? Müslüman, bir sürekli mücadelenin, mücahedenin neferidir. O savaş ve felâketleri istemez ama, geldiğinde de ondan asla kaçmaz, fütur getirmez, Hak bildiği, inandığı yolda tek başına da kalsa sonuna kadar yürür..

Sakın, Yılmaz'a veya bir başka müslümana **«aman üzülme, geçmiş olsun!»** gibi klişeleşmiş sözleri söylemeyin. **Sabrı tavsiye edin,** yetişir.. **Zira,** aslında hiç üzülmeyen bir mahpus bu sözlerin tazammun ettiği mânalar karşısında, başına bir felâket gelmişcesine teselli edenlere üzülüyor.. Allah'tan ve onun nizamının içinde şekillenmiş korkulardan gayrisinden uzak olana, **«korkma!»** demek sadece mânasız değil, rencîde edici de oluyor... Bu tip tembih ve tavsiyeler yüreği ağzında olanlara yapılır, bir mücadele adamına değil.

Keza, bu gibi hallerde **«efendim şöyle olmasaydı, böyle olmasaydı..»** şeklinde, kimisinin gerçekten samimîyet ve kalb rikkatinden dolayı; kimisinin de mümin kalbini. mümin gönlünün aynasını buğulandıran görüşler ileri sürmesi mümkün ise de. bunlara fazla itibar etmemek, üzerinde durmamak gerek..

Fâkîr şahsen öylelerini işittim ki **«efendim, kaç senedir ben de yazıyorum., Daha tek bir dâva açılmadı, hakkında....»** diye kendisini bu düzenin tasallutundan emin olmakla çok akıllı ve tedbirli zannedenler mi dersiniz; bizzat öz kardesime **«canım, okuyucuya bir şeyler anlatacağım, diye de hapis yatılmaz ki!»** diyen **müdir-i tahririyyeler** mi dersiniz...

Bu tip can sıkıcı lâflara, Yılmaz da hazırdır, zannederim. Bir takım tedbirsizlikler veya tenkid edilebilecek yanlışlar olsa da, mücadele meydanındaki müslümanı, şahsen. **«virân olası hânede evlâd-ü iyâl var!.»** diye, evinin bahçesinde çiçek yetiştirmeyi en kârlı çıkış yolu zanneden, bunu akıllılık ve tedbirlilik sayan müslümanlara tercih ederim.

Bolşevik ihtilâlinin önde gelen isimlerinden **—yanılmıyorsam— Kamenew,** Amerikan elçisiyle karşılaşıyor ve aralarında şöyle bir konusma geçiyor, ihtilâlin hemen akabinde..

— Ekselâns, size karşı tam 10 bin subay vardı, onları nasıl ezdiniz?

— Haaa.. Onlar mı Grup—grup topladık ve **«karşı çıkmazsanız, silâhlarınızı bırakırsanız, hepinizi karılarınızın, çocuklarınızın yanına göndereceğiz»** dedik..

— Sonra?...

— Sonra mı? İnandılar tabiî. Silâhlarını bıraktılar. Biz de hepsini kurşuna dizdik. Ne kadar güzel bir taktik değil mi, ekselâns!..

— !?...

(Sayfayı Çeviriniz)

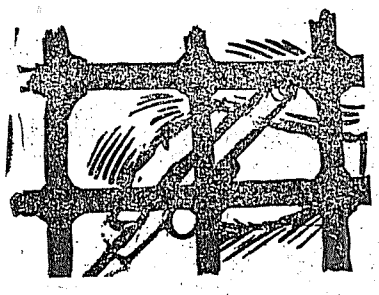

Zindan'dan mektub

Evet, bu, budur arkadaş!. Biz, kimseyi düşmanın zulmünün teşhirine vesile olduğu için kınamamalıyız. Sadece kendi öz prensiplerimizden inhiraf varsa, onu dostça—kardeşçe her zaman ve elbette söyleyebiliriz.

☆ ☆

Cezâevine girerken gönderdiğim son yazımı **«bu düzenin en hür mekânı, belki de beni tıkacağı zindan hücresinden ibarettir»** şeklinde bir cümleyle bağlamıştım. Yılmaz Yalçıner dostumuz çok sevmişti, bu cümleyi.. Hapishaneye ziyaretime geldiği zamanlar **«o sözü çerçevelettirmek lâzım, kartposta! bastırmak lâzım..»** diye lâtife ediyordu. **Fâkîr'i** kıskandı mı, ne; o da aynı yere, aynı mekâne geldi.. Şimdi aynı sözü kendisi için tekrarlıyorum.

Tevkif haberini aldığım zaman üzülmedim de, sevinmedim de demiştim. Sadece, bu çilehânede mukadder olan mahpusluk süresini doldurduktan sonra, **Yılmaz'ın** daha bir pişmiş, daha bir bileylenmiş olarak çıkacağına olan ümid dahi teselliye yeter... Ona bulunduğum şartlardan ancak şöyle bir telgraf gönderebildim :

«Bir suçludan diğerine... Şeref-ül mekân bil mekîn... (x) Hürriyetimizi lütufla değil, esaret zincirlerini mücadelemizle kırarak kazanacağız. Dikenler iyice sertleşince açacak, bizim gülümüz.. Yeni nöbet yerinde seni kalbimin bütün muhabbetiyle kucaklarım, aziz kardeşim.. Sabır, Selâm..»

(«x» —Şeref-ül mekân bil mekîn... : Bir mekânın şerefi orada oturanın, ikamet edenin şahsiyetinden vücud bulur, mânasında.)

☆ ☆

Yılmaz'a da bir hatırlatma olması için, hapse girdiğim günlerde, not defterime işaretlediğim bir kaç noktayı burada tekrarlamak isterim:

«Ey müminler! Hoşunuza gitmediği halde, din düşmanları ile savaşmak üzerinize farz kılındı. Olur ki, bir şey hoşunuza gitmezken, sizin için o hayırlı olur ve bir şeyi de sevdiğiniz halde, o hakkınızda şer olur. Allah bilir, siz bilmezsiniz. (Bakara Suresi, 216 ncı âyet meâli).

«Rabbim! Zindan benim için bunların (kâfirlerin) isteklerini yapmaktan daha iyidir. Eğer, düzenlerini benden uzaklaştırmazsan, onlara gönül verir, câhillerden olurum. (Yûsuf suresi, 33 ncü âyet meâli).

Ve bir de Descartes'ın **«düşünüyorum, o halde varım»** (je pense, donc, je suis) sözünü değiştirip, Türkiye'deki fikir hürriyetinin, hassaten İslâmcı düşünceye tanınan fikir hürriyetinin encâmını anlatmak için kullanmışım: **«Düşünüyorum, o halde içerdeyim!»**

Ve sonra...

Büyük İqbâl'in mısraları...

«Biz ki kılıçların altında doğup büyüdük.,

Kervanımızın önderi, Hicâz'lı Büyük Üstad'dır..

Onun adı ruhlarımıza teselli verir..

İqbâl'ın şiirleri bir yürüyüş marşıdır.

Hazırlan, çünkü kervan yola çıkmaktadır.»

☆ ☆

Evet, Yılmaz yalnız değil.. Yalnız desek de değil.. Mümin kalblerindeki hüzün, mücadele ve mücahededen uzak kalma hüznü onun kalbine bir tatlı bahar yeli gibi in'ikas ediyordur, mutlaka.. Ve gerçekte, biz hepimiz bir büyük mahpushanenin esirleriyiz. Bu hali temsilen bir Yılmaz' da küçük bir hapishanenin, küçücük, loş, pis bir hücresinde kalbi Allah'a yönelmiş olarak; **esrarkeşlerle, haramilerle, seksomanyaklarla, vampiriklerle, kaatillerle,** veya gerçekten mazlum kimselerle yan yana yatmış, gam mı yani?. Kılıçların sert taşlarla bileylendiğini Yılmaz bilmiyor sanki..

Yılmaz; Umumî seçimler sonundaki Ecevit hükûmetinin bize ilk hediyesi, **fâkir'in** kodes'e tıkılmasıydı; mahallî seçimler sonrasındaki entrikaların ortaya çıkardığı Ecevit hükûmetinin hediyesi de sana isabet etti. Geçen zaman içinde kimlerin yüzünün daha bir karardığına iyi bak. Ecevit'in kabinesinde bakan olsaydın, o yüzkarasını nasıl taşıyacaktın? Mahpusluk daha şerefli!.. Unutma ki asılanlar celâdlardan, daima daha bahtiyardırlar. Çok öldürenler, çok baskı yapanlar, çok zencirler hazırlıyanlar korkunun dipsiz kuyusunda yuvarlananlardır.

Esselâmü aleyküm..

(163. maddeden mahkûm, İslâm Devleti kurulmasını istediği için azâd kabul etmez suçlu olan bir kardeşin...)

ortadoğu'dan

SAİD SAMİL

FİLİSTİN DÂVÂSI ve YAHUDİLER

İlericilik aşkına dinî ve millî bütün inançları inkâr eden bu tahrikin hazırlığına Yahudi - Arab çekişmesi başlamadan, yani 1917'de Filistin'de başlatılmıştı. Filistin'deki bu deneme müsbet neticeler vermiş olacak ki, Rozenberg isminde mücevherci bir yahudi 1921'de «vatanı Kurtaracak İlerici Demokratik Hareket» adıyla Mısır'da bir komünist merkezi kurma imkânını buldu. 1924'te Şâmî nâm kudretli diğer bir yahudi de, aynı tanzimi Suriye'de gerçekleştirdi. Bunu Lübnan'a ve Irak'a yayılan sıçramalar takip etti. Bu sûretle İngiliz ve Fransızlara olan kinden bilistifâde bu yıkıcı sapık inançlar her tarafta yahudilerin gayretiyle Arap gençliğine aşılandığı görüldü. Malî bakımdan bu tahriki o sıralarda «Korilbank» adında bir yahudi müessese muntazaman finanse ediyordu.

Onun için, şimdi bizde olduğu gibi, kapalı veya açık Arap Dünyası'nın her tarafını solcu yayınlar bürüdü. O sıralarda bunların en mühimmi, Mısır'da «El-Cemâhîr», Lübnan'da «Savt El-Şa'b», Irak'da «El Kâide», Ürdün'de «Elmukaveme eş-Şa'biye» dir. Halâ Mısır'da intişar etmekte olan «Rûz el-Yusuf» dergisi o devirden kalma meşhur bir hâtıradır. O zaman için bu genç inkılâbçıların müdâfaa ettikleri en gülünç nokta-i nazar «geriliğe ve emperyalizme karşı komünizmin ışığı altında mücâdele edebilmek için Filistin'de bir Arap, diğeri yahudi iki devletin kurulması en müsbet ve en kestirme yoldu.» cümlesi ile hulâsa edilebilir. O zaman için emperyalizm denince, halkın gözünde İngiltere ile Fransa heyûlâsı tecessüm ederdi. Stalin bu listeye Amerika'yı da ilâve edince Yahudiliğin tepesi attı.

1949, 1950 ve 1951 Yakındoğu'nun en dağdağalı yıllarıdır. Filistin'in yok yere ziyâi, istiklâllerine yeni kavuşan Arap halkını inkisar-ı hayâle düşürmüş ve neticede bu ümidsizlik, Osmanlı İmparatorluğunun vilâyet taksimâtı esasına göre kurulan bu devletçikleri idâre eden zevâtın nüfûzunu sarsmıştı. Bu yüzden ilk direnme Suriye ordusunda kendini gösterdi. Hüsnî El-Zaim nâm bir albay idâreye el koydu.

Bu albayın herşeyden önce Suriye ordusunu tanzime kalkışması ve bu iş için Türkiye'den mütehassıs istemesi, O'nun askerî karekterinin bir tezâhürü idi. Türkiye'nin bu isteğe ehemmiyet vermesi ve Kâzım Orbay gibi bir orgeneralin başkanlığında değerli bir heyeti derhâl Suriye'ye göndermesi Zaim'in başına dert açtı. Çünkü böyle bir ihtimam, ne Arapların ne Yahudilerin ne de İngilizlerle Amerikalıların işine gelirdi. Nitekim az sonra, Irak'taki petrol şirketleriyle Nuri Said Paşa'nın düzenledikleri bir komplo ile Hüsni Zaim'in öldürüldüğü görüldü. Onun yerine İngilizlere taraftar bir pısırık ikame edilmişti. Suriye ordusu zâbitanı da bu albayın hakkından geldiler.

Bu askerî tepinmeler altında Suriye halkı inleye dursun, CIA bu kerre Mısır'a el atıyor ve İngilizleri Arap diyarından uzaklaştırma bahânesiyle genç Mısır subaylarını tahrike çalışıyordu. Ordudaki subayların çoğu durumdan dilgir idiler. Fakat bunların arasında en dessâsı ve en ihâtalısı, muhakkak ki, Cemal Abdunnâsır idi. Bu genç subayın Mısır'da meşrû ve gayrımeşru, komünist partisi dâhil bütün siyâsî teşekküllere girip çıktığı sâbitti. Mısır kuvvetleri Felûce'de mahsurken, Siyonlarla temaslarda bulunduğu da rivayet olunur. Nitekim bu mevzuu eski başvekile soran bir gazeteciye Bin Goryon «Ben bu hususa müteallik iki büyük dosyayı beni istihlâf eden hükümete devrettim. Bu gibi hususları cevaplandırma selâhiyeti onlara âidtir.» meâlindeki beyânı kısmen de olsa duruma ışık tutmaktadır. Aynı kanaldan CIA'nın da faydalanmış olması muhtemeldir. Mısırlı subaylar harekete hevesliydiler. Fakat başlarına ordunun nüfuzlu bir şahsiyeti geçmedikçe, hiç bir şey yapamıyacaklarını da biliyorlardı. O zaman için orduyu peşinde sürükleyebilecek en güvenilir şahsiyyet Generâl Necib idi. Ordunun sür'atle islâhı için ısrarla öne sürdüğü istekler saray muhâfızını bile ürkütüyordu.

Kral Faruk'un hududları aşan şımarıklığı, Mısır'da başlatılan yangınlar ve yağmalar Generâl'e bedbinlik veriyordu. Bundan faydalanan subaylar kendine dertlerini dökme fırsatı buldular. Tesvib gördükçe açıldılar. Bu suretle Mısır inkılâb hareketi kesin bir merhaleye girmiş oldu.

(Devamı Var)

Sebil'in 4. Cild ve CİLD KAPAĞI çıktı

OTO MAZOT

BİLUMUM MAZOT POMPA AYARI VE YEDEKLERİ

Pangaltı, Dolapdere Cad. 178-180 İSTANBUL

Tel. : 47 14 64

Yakın tarihimizde **Meçhûl kahramanlar**

Trabzon Meb'usu Şehid-i Muazzez

ALİ ŞÜKRÜ BEY

«Müddet târih ve vatandır!..»
Ali Şükrü Bey

Hâlen sağ olan amcazâdesi Ali Şükrü Bey'i anlatıyor

Kadir Mısıroğlu

51

Bu zat ile yaptığımız görüşmeyi arşivimize intikal ettirmiş bulunduğumuz teyb bantından aynen dikkatlerinize arzediyoruz:

«— İsminiz?

— Hasan Fehmi Atabay

— Adresiniz

— Gazipaşa Mah. Tavanlı Câmii Sok. Nu. 75 Trabzon

— Ali Şükrü Bey'in neyi oluyorsunuz?

— Dedem Ali Şükrü Bey'in babasının ağabeyisidir. Bizim sülâlemizin soyadı o zamanlar «*Yamakoğlu*» idi. Ali Şükrü Bey merhumun babası Hacı Ahmed Kaptan bunu değiştirerek «*Reisoğlu*» almıştır. Hâlen âilemiz Beşikdüzü'nde Reisoğulları diye bilinmektedir. Sülâlemiz eşraftandı. Benim dedem de Kaptandır. Reiszâde Hasan Kaptan diye bilinir. Ali Şükrü Bey'in babası âilede bir sözünün geçmemesi üzerine kızarak soyadını bu şekilde değiştirmiş ağabeyisi olan dedem de ona uymuştur. Reiszâde Hacı Ahmed Bey, Akçaabat, Vakfikebir ve hatta Trabzon liman reisliklerinde bulunmuştur. Daha evvel de kol gemilerinde kaptanlık yapmıştır. İmparatorluk zamanında, askerlik dolayısıyla imtihanla yetişme kaptandı. Pâdişahlık zamanında denizde inzibatı korumakla vazifeli kol gemilerine kaptan olmuştu.

Kendisi kaptan olduğu için oğullarını da bahriyeli olarak yetiştirmiştir. Kayınpederi Bahriye Nezâreti'nde Çoban Ali kaptan adıyla mâruf bir kimse idi, çok meşhurdu. Çocuklarını İstanbul'da onun yanında ikamet etmek üzere Heybeliada'daki Bahriye Mektebi'ne göndermişti. Çocukları, Ali Şükrü ve Şevket Bey (Sonradan Doruker soyadını almıştır) idi. Her ikisi de babalarının ve dedeleri olan Çoban Ali Kaptan'ın himmetiyle Heybeli ada'daki Bahriye Mektebi'ni bitirdikten sonra İngiltere'ye gönderildiler. İngiltere'deki Yüksek Denizcilik Akademisi'ni birincilikle bitirmişlerdir. Aralarında bir yaş olmasına rağmen ikisi de aynı sınıfta okumuşlardır. O radan döndükten sonra zannederim Kolağası rütbesini hâizken «*Donanma Cemiyeti*» ikinci reisliğine seçilen Ali Şükrü Bey «*Donanma Mecmuası*»nı çıkarmıştır.

Kardeşi Şevket Bey Kurmay yarbay oluncaya kadar Kuvayı Milliye'de bilfiil bahriye zâbiti olarak çalışmıştır. Lozan Konferansı'na askerî müşâvir olarak gitmiştir. Sulhten sonra da Karadeniz kumandanı olarak Amasya'da çalışmıştır. Kumandanlık bilâhare Samsun'a nakledilmiş kendisi Samsun'da da Karadeniz kumandanlığı yapmıştır. Bilâhare de Denizcilik Bankası Güverte enspektörlüğüne geçmiştir 1955 senesinde Yalova'da vefat etmiştir. Hayatta bir kızı bir oğlu vardır. Kayınpederi Kadir Bey Kandilli'de otururdu. Kandilli'nin yarısı onundu. Tabiî ölmüştür. Keza hanımı da. Oğlu Ali, Paris'in işgalinde Paris'te eczacılık tahsil ediyordu. Çok eziyet çekmiş İspanya'ya doğru kaçmıştır. Şimdi İstanbul'da ilâç fabrikalarından birinde çalışmaktadır. Kızının adı ise İnci'dir. O da İstanbul'da Nişantaşı'nda oturmaktadır.

Ali Şükrü Bey'in ise iki oğlu bir kızı vardı. Büyük oğlu Süha, Ahmed Emin'e Malatya'da yapılan sûikasd sırasında Malatya Devlet Hastahanesi'nde idi. Operatördür. Ahmed Emin'e ilk tedâviyi o yapmış ve bundan dolayı da cemile olarak Adnan Menderes tarafından Darül'âceze Başhemikliğine tayin edilmiştir. Öteki oğlunun adı Nuha'dır. Bu da Kaptandır. Halen husûsî şirketlerde çalıştığını sanıyorum. Kızının adı ise Suna idi.

Ali Şükrü Bey İngiltere'den döndükten biraz sonra askerlik mesleğinden ayrılmıştır. Sebebine gelince. İttihatçılık girdi işin içine

— Ali Şükrü Bey İttihat ve Terakki Partisi'ne girmedi mi?

— Hayır, onlar iki kardeş İttihat ve Terakki Partisi'ne girmediler. Bu partiyi tesvib de etmediler. Bunlar ikisi de bahriyenin ilk kurmay zâbitleriydiler. Fevkalâde iyi yetişmişlerdi. İttihat Terakki komitesiyle bağdaşamazlardı. Ali Şükrü Bey mektebinin birincisi, kardeşi Şevket Bey ise ikincisiydi. İkisinin de bahriye'de namları ve lâkabları vardı. Ali Şükrü Bey'e bahriyeliler arasında «*Denizci Şükrü*» kardeşine ise «*Kitapsız Şevket*» deniliyordu. Bu lâkab, Şevket Bey'e derslerine kitap yardımı olmaksızın hazırlanışından dolayı verilmişti

— Ali Şükrü Bey askerlikten ayrıldıktan sonra ne yaptı?

— İşte Donanma Mecmuası'nı çıkarmaya başladı, matbaa açmıştı. Bu matbaa Cağaloğlu'nda idi. Adı da «*Ali Şükrü Matbaası*» idi. Ben de onun kütüphanesi'nde çalışıyordum. Zira, bir de kütüphânesi (yayınevi) vardı. Sık sık matbaayla kütüphane arasında gidip gelir evrak götürür getirirdim. Bu kütüphane galiba «*Ayyıldız Pazarı*» adını taşıyordu. Çıkardığı bir çok kitap vardır. Birinin adını hatırlıyorum, galiba! «*İki Hâtırat Üç Şahsiyet*» ismini taşı-

(Sayfayı Çevirin)

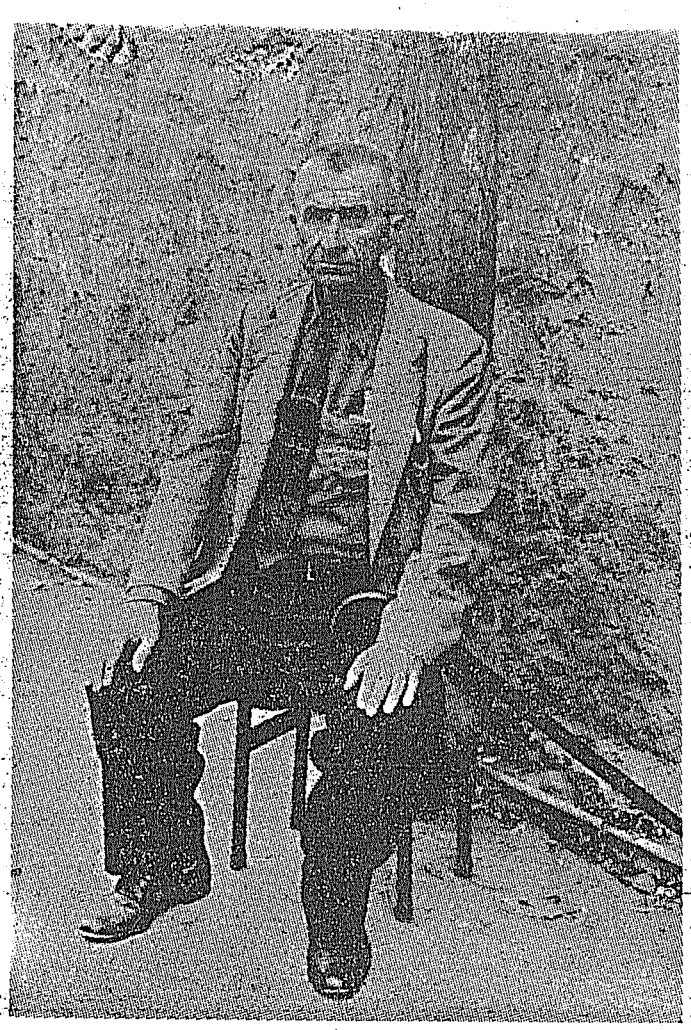

ALİ ŞÜKRÜ BEY merhumun Trabzon'da ki defin merâsiminde bulunan ve hâlen sağ olan yakın akrabası HASAN FEHMİ ATABAY

Ali Şükrü Bey

yordu. Eski sadrazamlara paşalara âid bir kitaptı. Ressam Rafet Bey vardı. Bazı resimler getirirdi. O zaman İstanbul işgâl altında idi. O matbaada «*Gündoğusu Mecmuası*» çıkarırdı. O zaman Ali Şükrü, Hüseyin Cahid gibi adamlar yakalanıp Malta'ya şuraya buraya gönderiliyorlardı. İngilizler 16 Mart hâdisesini yapmış Şehzadebaşı Karakolu'nu basmış uyuyan neferlerimizi süngülemiş İstanbul'un resmen işgâlini ilân etmişlerdi. O zaman Ali Şükrü Bey meb'us değildi. Hake vapuruyla Trabzon'a geldi. Ben o vakit İstanbul'da kütüphanede çalışıyordum. Tanınmamak için başına şapka giymiş. Türk vapuruyla gelseler Giresun'a kadar gelebilirlerdi. Trabzon Pontus eşkiyası ile dolmuştu. Türk vapurlarına Giresun'a kadar müsaâde ediliyordu. Trabzon'da karışıklık çoktu. İşte o zaman Trabzon'da seçime girdi. Trabzon'a bağlı olan Giresun Görele Vakfıkebir gibi yerlerde dolaşıp konuşmalar yaptı. Seçimi kazanıp meb'us oldu.

İstanbul'da Fındıklı Sarayı'nda toplanan Meclis-i Meb'usan'a katıldı. Zannedersem bu son Osmanlı Meb'usan Meclisidir. Fakat İngilizler bu meclise çalışma fırsatı vermediler. Bu yüzden onlar orada kaçan kaçana gittiler. Bir kısmı Malta'ya sürülmüş bir kısmı da kaçıp Ankara'ya gitmişti. Ali Şükrü Bey'de Ankara'ya kaçanlar arasında idi. Ben o zaman babamın çağırması üzerine Trabzon'a dönmüştüm.

(Devamı Var)

12

Devlet-i Osmaniye'de İslâm'ın hâkim olduğu hakkında bir günâ şüpheye mahâl bırakmıyacak bir vesika teşkil eden Türkiye'de Esbak Fransız sefirlerinden Ed. Engelhard'ın «**Türkiye ve Tanzimat, Devlet-i Osmaniye'nin Tarih-i İslâhatı** ünvanlı eserinin mukaddimesinde yazdığı bervech-i âtî satırları buraya naklediyoruz:

«Tanzimattan maksad-ı umûmî, hey'et-i ictimâiyye-yi İslâmiye'yi asırlardan beri mânen ve siyâseten ayrı yaşamış olduğu Hey'et-i ictimâiye-yi Hristiyâniyeye yaklaştırmaktı. Böyle bir teşebbüsün mûcip olduğu müşkilâtın mâhiyet-i mahsûsası hakkında şüphe ve tereddüde mahâl yoktur. Hiç şüphe edilemez ki; Osmanlı İmparatorluğu'nu kurûn-u vûstânın zulmeti kesintisi içine günden güne daha ziyâde batırarak, nihâyet günün birinde büsbütün nâbud-olmasını intaç edecek gibi görünmüş olan müessir, hükûmet-i Osmâniye'nin Avrupa hey'et-i düveliyesi hâricinde hâl-i infiradda kalması idi. Ve bu infirâdın sebeb-i hakikisi de din idi.

«Filhakika hükûmeti te'sis etmiş olan İslâmiyet, Nâzım ve Hâkim-i mutlak hükûmet olarak kalmıştır. Kur'an ile kanunu medenî bir idi. Teşkilât-ı milliye ile akaid-i diniyye, yekdiğerinden tefrik edilemiyecek sûrette karışmış olduğundan teşkilât-ı milliye de akaid-i diniyye gibi lâ-yetagayyer ve kat'î idi.

Türkiye'nin artık rûy-ü istinâ gösteremiyeceği i'tilâfı husûle getirmek için, ortadaki mâniayı ya büsbütün izâle, yahut tahfif ve tesviye etmek, yani hükûmeti âlem-i Hristiyâniyette olduğu gibi kavânin-i diniyyenin te'sirâtından az çok âzâda bir hâle getirerek ruhâniyetten dünyeviyete tahvil eylemek, yahud akâid-i esâsiye-yi serbestçe tefsir etmek sûretiyle yavaş yavaş tahdidat ve takyidât-ı diniyyeden kurtarmak icâbediyordu.

Hükûmet-i Osmaniye, her şeyden pek çabuk müteessir ve münfail olan câhil ve müteassıp bir halkın mûcib-i iğbirârı olacak hâlâttan ihtiraz etmek için bu ikinci şıkkı ihtiyara karar vermişti..»

(Devamı Var)

millî sanâyide
UĞURGÜL

sanayide uğurgül lider

FABRİKALAR

1 — Validesuyu Cad. No. 1/1
KÜÇÜKKÖY — İSTANBUL
Tel. : 23 31 16 — 23 30 11

2 — Cennet Mah. Hürriyet Cad.
No. 27/A KÜÇÜKÇEKMECE — İSTANBUL
Tel. : 73 08 31

MERKEZ

Muradiye Cad. No. 49/1
Saf Han SİRKECİ — İSTANBUL
Tel. : 26 71 50 — 26 71 51
Telex : SARP 22901

İST. TEŞHİR ve BAKIM SERVİSİ

İ.M.Ç. A Blok No. 2539
Tel. : 26 26 58 UNKAPANI

ANKARA SATIŞ BÜROSU
Anafartalar Cad. Adliye Karşısı
Sakarya Apt. Kat: 3 No. 50
Tel. : 10 77 38 ANKARA

İZMİR SATIŞ BÜROSU
Fevzipaşa Bulvarı Çankaya Cad.
Yılmaz Han Kat : 5
Tel. : 13 74 30 İZMİR

ADANA SATIŞ BÜROSU
Ziyapaşa Bulvarı No: 65 Taştepe
Ap. Asma Kat Tel : 22 225 ADANA

HİSAR
Toptan · perakende
İ.M.Ç. 5 Blok Nu: 5302
Unkapanı İSTANBUL
Tel 26 75 89 . 22 12 32

Sebil

DİL ve EDEBİYAT

«Müstemlekeleri giderse İngiltere yaşar.
Şekspir olmazsa yaşamaz.»

KARLAYL

— 2 —

TÜRKÇE'YE SUİKASD İSLÂMA SUİKASDIN BİR CÜZÜDÜR...

3 — İyi Niyet

İslâm'ı dâvâ etmekte oldukları halde, fikir ve fiillerinin aslî istikametiyle vâhim bir tezad teşkil edecek bir sûrette asâletsiz, piç kelimeleri tervic ve istimâl edenlerin bu hareketlerinin üçüncü bir âmili de «**İyi niyet**»tir.

Gerçekten hiç şüphesiz bir kısım kimseler de, yeni kelimeleri sırf bunlardan anlayan bir kısım gençleri İslâmî telkin kadrosunun içinde tutabilmek için kullanmaktadırlar. Niyetin hâlis olmasına rağmen —kanaatimizce— bu da hatalı bir yoldur. Zira saymakla bitmez menfî neticeler tevlid etmektedir.

Bir kere bu kelimelerle İslâm'ın gerektiği şekilde tebliği mümkün değildir. Bu bakımdan yeni kelimelerle vâki izahlar kısır, hatta çoğu kere de vuzuhsuz kalmağa mahkûmdur. Bu husus kelimelerin hem adetçe ve hem de mânâ mûhiti itibariyle kifâyetsiz olmalarından doğmaktadır. Ayrıca birçok yeni kelimenin ne mânâya geldiği henüz kat'î olarak belli değildir. Birbirine yakın birçok mefhum için birden kullanılan bazı yeni kelimeler henüz —âdetâ— yaş bir beton gibidirler. Bunların hangi mânâ üzerinde kat'iyyet kesbedecekleri tam bir meçhûldür. Bu bakımdan bırakınız istikbâli bugün bile yazarın kasdını, ihtilâf meydan vermiyecek bir sûrette tâyinin imkânsız olduğu hallere pek çok kereler şâhid olunmaktadır. Böyle bir hâl, alelâde bir mes'ele için mahzurlu olmasa da, dinî ve itikâdî mes'elelerde taşıdığı vahâmet âşikârdır Bir kelimenin yüklendiği farklı bir mânâ, sırasında insanı imana zarar verecek bir düşünceye sürükleyebilir.

Sâniyen dinî mes'elelerin bu yeni kelimelerle anlatılması hâlinde, bunlara muhatab olan gençlerin kendilerini eski hâlis Türkçemizi öğrenmek ihtiyacından müstagnî bir hâlet-i nuhiyeye sürüklemektedir. Bu lisanın maksadı ifâdeye kâfi geldiğini sanarak, dinî tefekkür ve tahassüs derinliklerine inmek imkân ve iktidarından mahrum kaldıkları gibi, böyle bir ihtiyaçtan dahi kendilerini berî addetmeleri onların fikir muhtevaları için korkunç bir kayıptır. Yeni kelimelerin kifâyetsizliği yüzünden tanıyamadıkları dinî inceliklerin zevk ve şuurundan mahrum kalmaları azımsanacak bir kayıp değildir.

Ancak Ecevit gibilerin mugâlâtalarını ifâdeye medâr olabilecek bir seviyedeki bu uydurma lisanla, İslâm'ın derin dünya görüşünü anlatmanın imkânsızlığına zannederiz yeniciler de itiraz edemezler. Zarûrete binâen bu yolu tuttuklarını söylediklerine göre, yaptıklarının mükemmelliği dâvâsında olmadıklarını kabûl edebiliriz. Buna göre İslâm'ı nâkıs ve hattâ çoğu kere yanlış anlaşılmaya müsâid bir tarzda tebliğe mezun olup olmadıkları üzerinde kendilerini durup düşünmeye dâvet ederiz. Bilfarz «Tanrı» lâfız ve mefhumu «Allah» yerine ikame edilmek istendiğinde, bu iki kelimenin tarihî hâdiseler içinde oturmuş mânâları arasındaki uzaklığı ve farklılığı küçümsemek, afvedilir bir günah mıdır? Tanrının tan yeri ile alâkalı malûm tedâileri karşısında, lâfza-i celâl'in hepsi de Arapça ve Kur'an menşeli olan doksandokuz sıfatullahı câmi' oluşu nasıl gözden uzak tutulabilir? Bu iki kelimeyi müsâvî kılmaya çalışmak birinin arkasından sürüklediği doksandokuz ayrı mefhumu fedâ etmekten başka nedir? Buna hangi müslümanın vicdanı râzı olur?

O halde gençlere karşı tutulacak yol, onların ecdâdlarından miras kalmış olan zengin din ve tarih irfanı ile haşır neşir olmalarını sağlamak üzere, hâlis Türkçe'nin lâfız ve mefhumlarını öğrenmelerinin lüzum ve ehemmiyetini anlatmaya çalışmaktan ibârettir. Aksine bir tutum, İslâm'ın tervic etmediği ırkçılığın, lisan sahasına inʼikâsından başka bir şey değildir. Neşriyatlarında ırkçılığı merdud ilân edenlerin lisan sahasında bu sakîm görüşün tatbikatçısı olmalarına şaşmamak elden gelmiyor

Sebil'in lisan mevzuundaki dâvâsı, din ve tarih şuurunun ihyası heyecanıyla meşbû' gençler maksadlarının gerçekleşmesinde en büyük rolü oynayacak olan âmilin lisanımızdaki Kur'an menşeli kelimeler olduğunu anlatmaktan ibârettir. Bunu kınayanlar, dâvâyı tezadsız bir sûrette kavrıyamıyan kısır görüşlülerdir. Bizim, anlaşılması güç gelebilecek kelimelerin hemen ákabinde parentez açarak —kerhen ve mecburen de olsa— yeni kelimeler koyuşumuz, hem vasat kültür ve seviyedeki insanın anlayışını mümkün kılmakta ve hem de onların bu kelimeleri öğrenmelerini sağlamaktadır. Kanaatimizce lisan bahsinde tutulacak en doğru yol da budur.

MÜSLÜMAN

ne teazzum, ne de kul rûhu taşır,
kul olur; hak'ka, yaşar, hür dolaşır
çekmeden besmele çıkmaz yoluna;
rıfk-u şefkatle bakar sağ soluna.
azametsiz; ama pür heybetdir!
görenin duyduğu his hürmetdir!

İnanıp derd'ü-belâ, lutf'u atâ,
adl ile, hak ile, gelmekde kul'a
fakre gark olsa da erbâb-ı-niyâz,
ona zillet yine toz konduramaz!

İltica etdiği dergah: hak'dır!
gönlü allah'ına müstağrakdır!

İş yaparken, görür Allah! der de,
çalışır her biri, her bir yerde.
câmi beş kerre olup günde matâf
cem-mi-vahdet kesilirler saf saf.

doğruluk her birinin baş hedefi,
ceddinin bunda da herkes halefi.
İhtiyar, genç, kadın, erkek, etvâr...
söz ve öz, dün ve bu gün aynı karâr.
olmamış renkleri yalnız bir eş,
başka her şeyde batın bir kardeş...

düşünüş bir... yaşayış bir... ruh bir!

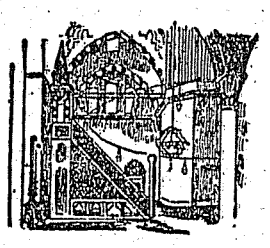

FUAD ŞEMSİ İNAN

«Millî harsini inkâr mâzisini istihfâf ederek yabancı harslerin propagandasını yapmak, ancak müstemlekelerdeki mahkûm milletler arasında çıkan sahte, ibtidaî, sözde münevverlere has bir seciyyedir. Bugünkü asrî millet, harsini, ona beynelmilel bir kıymet verdirecek suretde inkişâf ettiren milletdir.»

KÖPRÜLÜ

BİR ŞARKI

Bir gün bana bir sürmeli âhû gibi baktın!
Yaktın beni bir sönmeyecek âteşe yaktın.
Lâyıkmı ki meftununu hicranda bıraktın?
Yaktın beni bir sönmeyecek âteşe yaktın.

Sen ufk'u hayalimde doğan mihr-i emelsin
Bekletme yeter, hasretin artık sonu gelsin
Gülden de güzel pembe şefaktan da güzelsin
Yaktın beni bir sönmeyecek âteşe yaktın.

Bilsen o ne câzip o ne manâlı nazardı.
Baştan başa te'siri bütün ruhumu sardı.
Gittin güzelim gök yüzünün nûru karardı,
Yakdın beni bir sönmeyecek âteşe yaktın!.

NÂMIK NECİB

ENDİŞELER

Şimdi sâmân ehlinin her mah-ı sal endişesi:
Başka hiç bir şey değil, cem-i mal endişesi.

Haklı, haksız menfaat temini ancak gâyedir,
Sâde gelsin yok haram, yahud helâl endişesi!

Muzdariptir ekseriyyet, yük ağır, müdhiş gıla!
Tâkatı tâk etdi infak-ı 'iyal endişesi.

Bir kısım esnafı yolsuz iktisaba sevk eder:
Ölçüsüz bir ihtikâr-ü-ihtiyâl endişesi.

Bir savaş meydanıdır güya siyâset sahası:
Hâtırı bîzar eder bir ihtilâl endişesi.

Böyle bir ifrata düşmek beklemezdik doğrusu
Sanki uçmuş zihnimizden itidal endişesi!

Hiç uzaklaşmaz hayalinden bugün cemiyyetin:
İstenilmez bir müessif ihtimal endişesi.

Titretir asabımı baktıkça geçmiş günlere:
Bunca yıldır işlenen cürm-ü-vebal endişesi.

Şüphesiz bir, bir sorarlar her yaşanmış saati
Hâtırımdan çıkmıyor bir dem sual endişesi..

NÂMIK NECİP ONUR

40 HADİS

مَنِ اسْتَوٰى يَوْمَاهُ فَهُوَ مَغْبُوْنٌ

١٣٩٧

— 22 —

Hadîsi Şerif:

MEN İSTEVA YEVMAHÛ FEHÜVE MAĞBÛNÜN.

Meâl-i Âlisi:

(İki Günü Birbirine Müsâvi Olan Kimse Zarardadır.)

Alfabe değişikliğinde dış Türklerin rolü

عَسٰى اَنْ يَّكُوْنَ قَرِيْبًا

İslâm yazısına dair

— 13 —

CÜNEYD EMİROĞLU

HARFLERİMİZİN MÜDÂFAASI
(1926 Bakü Türkiyat Kongresinde Kazan Murahhası Alimcan Şeref Bey Tarafından Okunan Rapor)

— 10 —

İslâm harflerinin sâdece baştaki ve sondaki şekillerini muhâfaza eden 'Abdurrahman Bornaş Efendi projesine göre bugün Moskova dökümhânelerinde dökülmekte olan ve okunaklılık cihetinden eski harflerimizden hemen hiçbir farkı olmayan İslâm Harflerini kullanan mürettiphânelerin kasa gözleri ise lâtin harfleri mürettiphânelerininkinin sayısına eşittir. Bu yeni biçim harfler yazı ve matbua makinalarına tatbik cihetinden lâtin harflerinden hiç de farklı değildirler. Bu harflere göre Moskova'da imâl edilen yazı makinası şimdi Başkırdistan'ın merkezi olan Ufa şehrinde bilfiil kullanılmaktadır. Demek şu kadarcık islâh olunan İslâm harfleri bile teknik mükemmeliyet cihetinden de lâtin harfleriyle boy ölçüşebiliyor.

Bornaş Efendi projesi harf islâhının ilk basamağıdır. Ama sâdece tek bir baş şekli muhâfaza eden Kazan islâh projesine göre mürettiphânelerde harfler, rakamlar ve sâir alâmetlerin mecmuu için ancak altmışbeş kasa gözü bulunacaktır ki, lâtin harfli mürettiphânelerinkinden yüzde otuzbeş derecesinde eksiktir. Bunda harf şekillerinin sayısı ise lâtin harflerindekinden yarı yarıya eksiktir. Şunu da kaydedelim ki, bu iki projeye göre dökülen İslâm harfleri aynı ölçüde (puntoda) olan Rusya lâtin harflerinden hem okunaklılık hem sığdırış cihetinden hiç de aşağı olmıyacaktır. Baş harfler bugün Kazan dökümhânelerinde dökülmekte olduğu gibi bu harflerle yapılan yazı makinaları da Kazan Cumhuriyeti'nin hükûmet müesseselerinde kullanılmaya başlanmıştır. Böylece islâh olunan harflerin miktarı pek az olduğundan aynı yazı makinasına Rus harfleri de yerleştirmek mümkündür ki, bir taş ile iki kuş vuruluyor demektir.

Yukarda zikredilen tâdilât harfleri iki yahut tek bir şekle iâde yoluyla icra edilen amelî islâhat, şimalde tedricî sûrette yapılmıştır. Bu herkese malûmdur ve böylece islâh olunan İslâm harfleri şimâl Türk zümrelerinin kâffesinde az çok tatbik ve istimâl edilmektedir. Azarbaycan ise iktisâdî ve medenî cihetlerden en kuvvetli Türk cumhuriyeti olduğu halde, harf ve imlâ mes'elelerinde kendisinin kuvveti ile mütenâsib faaliyet göstermek şöyle dursun. Şimalli ırkdaşlarının bu sahada uzun zamanlar çalışarak elde ettikleri fâideli neticelerden bile istifâde etmek istememiştir.

Azarbaycan lâtincilerinin islâh ederek hemen hemen fonetik imlâya yarar bir şekle koydukları lâtin harflerini hiç islâh edilmemiş İslâm harfleriyle mukayese ederek ve Arapça kelimelerin bin sene evvelki imlâsını ileri sürerek bu sonuncu harflerin Türkçe imlâya uygun gelmediğini, matbaacılık için muvâfık olmadığını iddiâ etmeleri biz Şimâl Türkleri ekseriyetinin ancak hayretini mûcip olmaktadır. Bu sahada Şimâlliler çalışırken Cenuplular derin uyukuya dalmışlardı. Şimdi uyanır uyanmaz «lâtin»e sıçradılar diyeceğim geliyor. İnsan, Kazan, Urfa, Taşkent sokaklarında dolaşırken yerli köylülerce anlaşılır İslâm harfleriyle yazılmış olan çeşit çeşit levhalara tesadüf ediyor. Bakü'da ise yerli köylüler, ilk görünüşte yanında duran Rusçasından hiçbir farkı olmayan lâtince levhalardan başkalarını görmezler. Sanki bu levhalar ahâlinin birşey anlaması için değil, Rusçası ile mukayese ederek yeni alfabeyi öğrenmesi için asılmıştır. İnsan mecburiyetle Azarbaycan köylüsünün haline acıyor.

(Devamı var)

İki Yeni Kitap daha!..

SELÂHADDİN EŞ

'Müslüman Türkiye' Mücadelemiz

50 Lira

SÂDIK ALBAYRAK

ŞERİATTEN LAİKLİĞE

40 Lira

TUĞLU

BATTANİYELERİ

Büyük Yeni Han zemin
Cakmakçılar Yokuşu
kat nu: 3 Tel: 22 42 61

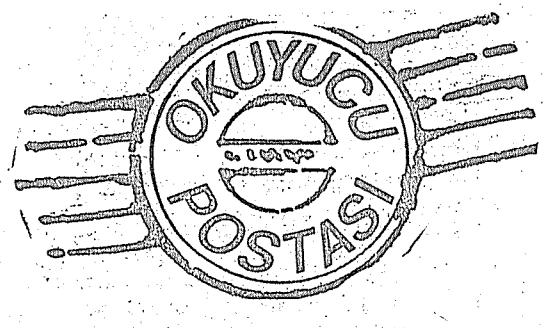

● **Ali Karakaya/Batı Almanya:** 1—Kurşun dökme meselesinin İslâmda yeri yoktur. Her nasılsa dinimize karışmış hûrâfelerden biri de budur.

2 — Kesme şekere hayvan kemiği karıştırıldığı hususunda yaygın bir iddia mevcudsa da aslından haberimiz yoktur. Bir kere Türkiye'de katiyyen böyle bir şey yapılmamaktadır. Almanya'yı bilemiyoruz.

3 — Hristiyanların kestikleri yenilebilir. Zira ehli kitabtırlar. Ancak kanını akıtmaları lâzımdır. Kanını akıtmazlarsa yenilmez.

4 — Yusuf El—Kardavi'nin kitabları hakkında burada da bâzı şâyiâlar mevcud olmakla beraber bu zât âlim bir kimsedir. Selâm ve sevgiler.

● **Duran Erdem/Hollanda:** Gazetemiz ve dâvamız için izhâr eylediğiniz samimî hislere teşekkür ederiz. Ancak, tekliflerinizin pek çoğu bizi aşan mes'elelere taallûk etmektedir. Alâkadarlara bu tekliflerinizden bahsedilecektir. İçinde bulunduğumuz şartlardan dolayı ümitsizliğe kapılmanız doğru değildir. Kalbler Cenâb-ı Hakk'ın elindedir. O dilerse, onları bir anda değiştirebilir. Hz. Ömer'in Peygamberimizi öldürmeğe giderken hidâyete erdiğini unutmayınız. Selâmlar.

● **Cahit Kuş/Argıncık—Kayseri:** Şikâyetleriniz cephemizin umûmî ve müşterek dertlerindendir. Biz bu mücâdelenin bilhassa siyâsî kısmında henüz yeniyiz. Bu bakımdan hatâları hoş görmeniz gerekir. Bunların zamanla düzelmesi için daha çok çalışmalıyız. Günlük gazete olmadığımız için gönderdiğiniz küpürü değerlendiremediğimizden müteessiriz Bâki selâm ve sevgilerimizi sunarız.

● **Nureddin Eroğlu/Batı Almanya:** Suallerinizin herbiri bir makale hacminde cevaplandırılmak lâzımgelirken, biz burada birkaç cümle ile iktifa mecbûriyetindeyiz. Bu bakımdan sözlerimizin yanlış anlaşılmamasına dikkat edilmesini rica ederiz.

1 — Bugün **«Süleymancılık»** denilen hareketin başlatıcısı olan Süleyman Efendi Merhum, bir zamanlar İslâm için mücâdele eden pek az kimsenin bulunduğu sırada ortaya çıkmış ve hizmet etmiş kimselerden biridir. **Bediüzzaman Saidi Nursî** Hazretleri gibi o günkü güç şartlar altında İslâm'a hizmet etmiş olanlar hakkında saygı borcumuz vardır.

Bu gibi zatların arkasından gidenlerin kusurlarını onlara maletmek doğru değildir. Merhum **Süleyman Efendi** bu devletin dizginini elinde tutanların, samimî olarak din adamı yetiştirmeye imkân vereceklerine inanmadığı için imam hatiblere ilk kuruluş sıralarında şüpheyle bakmıştır. Bu şüpheyi o gün için haksız bulmak imkânsızdır. Ama gelişen hâdiseler korkulanın yerine bilâkis bu müesseselerin —hiç olmazsa— içinde din dersleri okutulan bir lise gibi imanlı bir gençlik yetişmesini sağladığı meydandadır. Bu bakımdan o büyük zatın başlangıçtaki şüphe ve tereddüdünü devam ettirmek hattâ onu bir düşmanlık şekline sokmak, arkasından gelenlerin hatâsıdır kî, bu durumun tasvibine imkân olmadığı meydandadır.

2 — Ecnebi hükümdarlardan bizim bütün kaynaklarımız **«Hazret»** sıfatıyla bahsetmişlerdir. Bu bizim 'an'anevî terbiyemiz îcâbıdır. Bu, sâdece müslümanlar hakkında kullanılan bir sıfat değildir.

3 — Tanrı kelimesi Allah mukâbili değil, belki, sâdece **«ilâh»** karşılığında kullanılabilir. Ancak bâzı millî tâbirlerimizde Allah yerine de kullanılmıştır. **«Tanrı misâfiri»** gibi. Bu takdirde o misâllerdeki maksada bakılır ve yalnız onlar için câiz görülebilir.

Gazetemiz için gösterdiğiniz alâkaya teşekkürler ederiz. **Câfer Yetim** abone keydedilmiştir, selâmlar.

19 . Sefer . 1398

Avrupa postası Avrupa postası Avrupa postası

Avrupa için Posta çeki numaramız belli oldu

Geçen haftaki nüshamızda gazetemiz için bir «AVRUPA BÜROSU» açtığımızı ve bundan böyle yurt dışındaki bütün kardeşlerimizin bütün muhâberelerini burasıyla yapması gerektiğini belirtmiştik. Ancak yeni posta çeki numarasının henüz belli olmadığını, bunu ileride bildireceğimizi belirtmiştik. Şimdi posta çeki numaramız belli olmuştur. Bize Avrupa'dan gönderilecek her türlü havâle için kullanılmak üzere Frankfurt'da büro başkanımız SEYFİ ŞENOĞLU adına açılan yeni posta çeki hesâbımız şöyledir :

SEYFİ ŞENOĞLU

Postscheckkonto Nr: 116655-600
6000 Frankfurt a.M.

Avrupa Büromuzun adresini de bir kere daha yazıyoruz:

SEBİL AVRUPA BÜROSU

SEYFİ ŞENOĞLU

Liebig weg 5
6236 Eschborn/Ts.
Telefon: 0 61 96 / 4 54 47

Abone olmak, abone kaydından silinmek veya gazetemize herhangi bir sûrette müracaat etmek isteyen yurt dışındaki kardeşlerimizin evveliyetle adresi yukarıya yazılmış olan Avrupa Büromuza müracaatlarını rica ederiz.

Basılmakta olan posta çeki havâle kâğıtları elimize ulaştığı anda, yurt dışındaki abonelerimizin gazeteleri içine onlardan birer tane koyacağız. Ancak, Posta Çeki hesâbı Almanya'da olduğu için bunlar sırf Almanya'da geçerlidirler. Diğer ülkelerdeki kardeşlerimiz, bu çekteki numarayı kendi postanelerinden alacakları posta çeki havâle kâğıtlarına aynen geçirerek havâle çıkarabilirler. Bu takdirde ne miktar para göndermeleri lâzım geldiğini her ülke için ayrı ayrı ilân ediyoruz.

Gazetemizin yıllık abone bedeli:

60 Doyçemark (DM.)
400 Avusturya Şilingi (OSCH)
800 Belçika Frangı (BRF)
60 Hollanda Florini (HLF)
60 İsviçre Frangı (SFR)
120 Fransa Frangı (FF)

(Altı aylık abone bedeli için herbirinin yarısı)

Bâzı kardeşlerimiz de, ne zaman abone olduklarını bilememektedirler. Bunu belli etmek için bir-iki hafta sonra sırf Almanya'ya mahsus bir ilâve çıkaracağız. Bunda her kardeşin abonesinin hangi sayıdan başladığını gösterir bir liste bulunacaktır. Vâki olabilecek yanlışlıklar için yine «Avrupa Büromuz»a müracaat edilmesini ricâ ederiz.

Yine bâzı kardeşlerimiz de, bizdeki adreslerinde mevcud olmadıklarından gönderdiğimiz gazeteler başkalarının eline geçmektedir. Bu gibi durumlar için de bâzı düşüncelerimiz mevcuttur ki, onları da ileride izah edeceğiz.

Vatancüdâ kardeşlerimizin Türkiye'de iman dâvasının yürüyüşüyle alâkalı olarak tenvir edilmelerine yegâne vâsıta olan SEBİL hepimizindir. O'nu kuvvetlendirmek üzere mûhitinde abone toplamak isteyenlerin, Avrupa büromuzdan makbuz talep etmelerini rica eder, bilvesile selâm sevgi ve teşekkürlerimizi sunarız.

Sebil

ALMANYA İÇİN

NAMAZ VAKİTLERİNİ

BİLDİREN

Hicrî takvim

Toptan fiatı: 4,5 DM.
Parakende fiatı: 5 DM.

İSTEME ADRESİ :

Islamisches tentrum
Bilal Moschee
Prof. Pirlet Str. 20
5100 Aachen

İbret vesikası

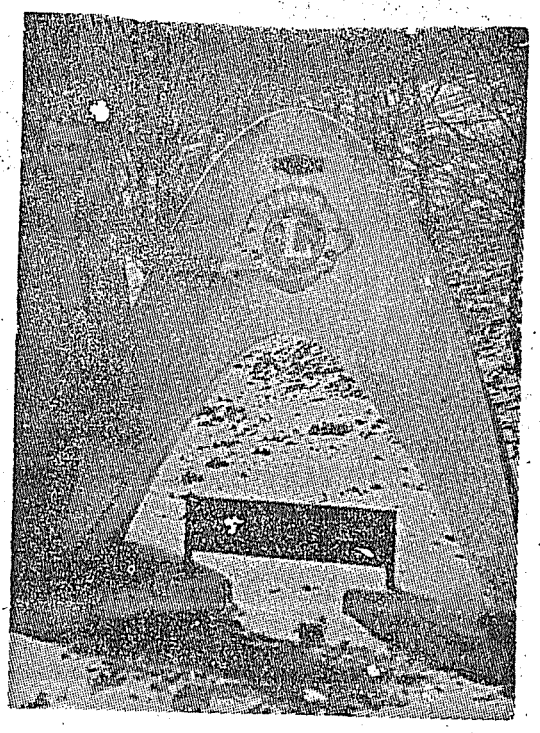

Başyazarımız Kadir Mısıroğlu, yanında yazarlarımızdan Ahmed Selâmi Bey de olduğu halde bir grup arkadaşıyla Almanya'dan Hollanda ve Fran 'ya geçmiştir. Tam H n da giriş kapısında . şhur Lions Teşkilâtı'nın (ki masonların muâvin bir teşkilâtıdır.) hâtırâsınâ rekzedilmiş bir âbide ile karşılaşmışlar ve yukarıda görüldüğü gibi fotoğrafını çekmişlerdir. Avrupa da bâzı krallık ve müesselerin nasıl ayakta kalabildiğini izah eden bu ibretli vesikayı dikkatlerinize arzederiz.

Yurt dışında okuyacak talebeler

Maârif Vekâleti 1977-1978 ders yılında, yurt dışında dövizli veya dövizsiz hususî talebe olarak lisans, yüksek lisans ve doktora yapacak talebelerin başvurma sürelerini 30 ocak 1978 tarihine kadar uzatmıştır. Daha önce son başvurma tarihi 30 aralık 1977 olarak ilân edilmişti.

Ayrıca, daha önce 16 şubat 1978 olarak tespit edilen yurt dışına çıkma tarihi de 18 şubat 1978'e kadar uzatılmıştır.

En düşük işçi aylığı

Yeni Sosyal Güvenlik Vekili Hilmi İşgüzar bir açıklama yaparak en düşük işçi emekli aylığının 1800 liradan 510 TL. zam yapılarak 2310 liraya yükseltildiğini bildirmiştir. Ayrıca en az günlük ücretin 110 liraya çıkarılmasına âid kararnâmenin de Cumhurreisinin imzasına sunulduğunu açıklamıştır. Yeni vekilin beyanına göre işçi emekli aylıklarındaki artış, 1 Ocak 1978 den itibaren geçerli olacaktır.

Rey hakkı

Yeni Ecevit hükûmetinin açıklanan programında yurt dışındaki kardeşlerimizin de, bulundukları yerde rey vermelerinin sağlanacağı belirtilmiştir. Öteden beri mevzuubahs olan bu mes'elenin yeni hükûmetçe ne zaman ve ne sûretle halledileceği merakla beklenmektedir.

Ak Yıldız MENSUCAT
MİLİM ve BATTANİYELERİ
AHMET AKYILDIZ
MAĞAZA : Çakmakçılar, Tarakçılar Cad.
Büyük Ticaret Han No. 7 İSTANBUL
☎ : 26 85 26

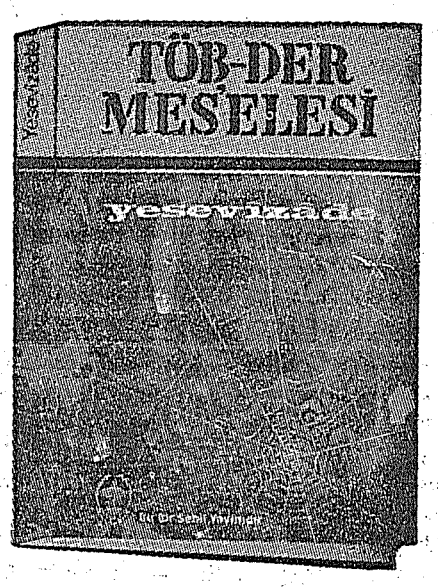

İSTEME ADRESİ :

1) Sebil Yayınevi
P.K. : 808 Sirkeci - İST.
2) Deryâ Dağıtım
Bâbıâli Caddesi Nu: 52/1
Cağaloğlu - İST.

NEO-EKSANTRİK BİR YAZI!..

ADESE
MEHMED SAFFET

Bülent Beyfendinin bir düzineye yakın devlet bakanlığı taşıyan hükûmeti, eğer transferler sa'yesinde değil de bileğinin kuyvetiyle ortaya çıksaydı hesabları yamandı... Pekiy diyeceksiniz, ya şimdi.. Efendim şimdi ise, mağlupdur bu yolda gâlib! Hani meşhurdur: Şanlı bahriye kumandanı Pirus, düşmanlarını mağlûb eder. Lâkin o hâle gelmiş, o derece bitâb ve bitkin düşmüşdür ki, yere serdiği düşmanlarından farklı tarafı kalmamışdır!. Ve bu kıssadan geriye kalan hisse o gün bugün, şu iki cümleye sığdırılıp kulakdan kulağa gezer durur:

Ekselâns, harbi kazandınız ama da'vâyı kaybettiniz!

Mağlubdur bu yolda gâlib!

Neden?

Çünki, pahalıya mal olmuşdur. İşte onun için bu tip zaferlere **Pirus zaferi** denir!.

Bülent Beyefendinin zaferi, bir Pirus zaferidir... Harb henüz netîcelenmeden bizimkisi biraz müneccimlik kabilinden oluyorsa da ne münâsebet, görünen köy kılavuz istemez efendim. Biraz beklemek kâfî. Hele cicim ayları bir geçsin. Şanlı hava kumandanı dâhiliye vekîli beyefendi, tüm geri cebheyi bir güzel karşısına alsın!. Tesbihli, takyeli, kara tahtalı, Kur'an cüzlü sahneler, yeniden bir sahneye çıksın hele...

Hep Pirus zaferi, şanlı bahriye kumandanı Pirus'a mı nasîb olurmuş göreceğiz! Yılmazlar hele içeri alınsın teker teker...

Beklemekde fâide var!

İki 11 AP'li, 2 CGP'li, 1 DP'li ve 200 küsur CHP'li bir ortaklığın bam teline dokunmadan rahat edecek bir ortak, bakalım kaç gün yerinde kıpırkıpır etmeden duracak?

İsterseniz 7 Nisan 1975 târihini taşıyan şu beyanları, şeriat sevmez Feyzioğlu Beyefendinin 2.5 sene evveline âid bir vesîkası olarak okuyuverelim:

«CHP [illegible]leri, Genel Başkandan eski bakanlara kadar kurulmuş hükûmetin güvenoyu almas... engelleyebilmek için her türlü siyâsî AHLÂK ve FAZİLET kâidelerini çiğneyen usûllere başvurmaktalar.»

İşte Feyzioğlu Beyefendiye âid bir kısım beyânat böyledir. Aynı beyanlar bakınız nasıl devâm ediyor:

«CHP, milleti değil, kendilerini düşünen mes'ûliyetsiz idârecilerin eline geçmişdir. Bugünki CHP'nin, târihî CHP ile mânevî bağı ve benzerliği kalmamışdır. Kendi küçük hesabları ve parti çıkarları için millî menfaatları dahî hiçe sayan yeni CHP en kötü mânâda çıkarcılığın temsilcisidir. Solcu CHP eser vermez. Onun tek eseri komünistlerin ve anarşistlerin serbest bırakılması, anarşinin hortlatılmasıdır.

Hiçbir milliyetçi, hiçbir sağduyu sâhibi vatandaş, CHP'NİN AHLÂKDIŞI OYUN VE TERTİBLERİNE ÂLET OLMAYACAKTIR.»

Ve bugün bu Feyzioğlu beyefendi, yani **«CHP'nin ahlâkdışı oyun ve tertiblerine hiçbir milliyetçi, hiçbir sağduyu sâhibi vatandaş âlet olmıyacakdır»** buyuran zât-ı muhterem CHP'nin koltuk değnekliğine alâ re'si ve'l ayn demişdir!. Öteki ortaklar mı?. Uzatmaya hiç lüzum yok. İşte bugünki kabinenin keyfiyeti yani kalitesi bir Feyzioğlu Beyefendi misâliyle gözler önünde. Hal böyle olunca Pirus Zaferine çok kalmadı demekdir. Haaa, ama sunturlu zararı halk çekecekmiş, o ayrı. Halk malk, onlar Ankara aristokrasisi için çalışıp didinmenin mecbûru imiş, bunları karıştırmayınız... Hâkimiyet halkın ya, bu yeter onlara!...

4 partili, 10 devlet vekili, 36 vekilli bir hükûmet iş başında. Dâhiliye vekîli de, Eskişehir örfî idâre kumandanlığından sâbık bir paşa.

Şimdiye kadar 54 senelik devr-i cümhûriyetde böylesi görüldü mü ya?. Görülmeyince de, bir muazzam manzara ile karşılaşılmış oldu ki, bu muazzam tabloyu kim beğenmezse **eksantirik** ilân edildi... Fahri Sâbit Beyefendi Çankaya'dan bu hükûmeti beğenmeyenleri **eksantirik** ilân edince ne oldu?. Şu oldu: AP meb'usu Ali Bey, döndü Çankaya'ya ve açdı ağzını ve başladı avazı çıkdığı kadar ve hem de pes perdeden söylenmeye... Eğer biz deseydik inanın Yılmaz Yalçıner dostumuz gibi derdest edilir ve sorgusuz sualsiz içeri tıkılır giderdik...

Ali Bey'in Çankaya'ya doğru nasıl alabildiğine ve Allah ne verdiyse deyip ulu ulu haykırdığını gazetelerde okumuşsunuzdur.

Desenize Cumhurbaşkanı da parti başları gibi telakkî edilir ve en sert tenkîdâta tâbi' tutulur oldu çıkdı!. Bir **«eksantirik»** lâfı ortalığı ne hallere sokdu. Taraf tutup karşı tarafa **«eksantrik»** dendi mi, **«Ben değil, sensin eksantrik»** demelere kadar iş konsantrikleşiyor!

Bitaraf olması gerekenlerin, **eksantriklik konsantirikli** konuşmalardan ziyâde, zîşuur, zîakl ve zîilm olarak, vaziyet-i siyâsiyyeyi idâre etmeleri çok daha edîbâne görünür... Bülent beyin 4 partili, 10 devlet bakanlı, 36 Vekili kabinesini beğenmiyenler **eksantrik** olunca, beğenenlerin de zarûreten konsantrik gibi bir şey olmaları icâbedecekdir... Bu ise, **«Türkiye ülkesi ve halkıyla bölünmez bir bütün»** diyen muhteşem 961 anayasasının rûh-ı lâtîfiyle teâruz hâli ortaya koyar. Halk, **eksantrikler** ve **konsantirikler** olarak ikiye taksim edilmiş, bölünmüş olur... Halbuki dahilde olduğu gibi haricde de bu Bülent Bey hükûmetini beğenmiyenler, tasvib ve tasdik etmiyenler var. Bu hükûmeti her beğenmiyen **eksantrik** olunca, meselâ Alamanların **General Anzeiger** Gazetesi de **eksantrikler** sınıfına girmiş olacakdır. Çünki bu gazete de Bülent Bey hükûmeti için bakınız neler diyor:

«Bir garabet.» Bu, yazının başlığıdır. Aşağısı ise pek müstehzîyâne de denebilecekleyin şöyle devâm ediyor:

«Avrupa parlamento düzeni garip bir noktaya ulaşmış bulunmaktadır. Yeni başbakan Ecevit, şâirliğe olan merâkıyla isim yapdıkdan sonra, şimdi de bir şâheser meydana getirmişdir... AP cebhesinden kendi tarafına çekdiği 11 bağımsızdan 10 tanesine bakanlık koltuğu icât etmişdir... Böylece Türk parlamenterlerinin şahsî menfaatler uğruna neler yapabileceği sahnelenecekdir... Türkiyedeki son siyâsî tablo esef vericidir.»

Hulâsa bugün Türkiye'nin hâli, içden ve dışdan böyledir. Halbuki biz, asıl bizim **Yılmaz Yalçıner**'le alâkalı yazmak istiyorduk Evvelâ sorgusuz, sualsiz Yılmaz'ı tevkîf eden düzen ve hükûmet hakkında bir manzara resm edelim, sonra asıl mes'elemize geçeriz demişdik. Lâkin gelin görün ki, manzara uzadı. Ama olsun. ŞÛRÂ gazetesinin ilk nüshasıyla beraber derdest edilip demir parmaklıklar arasına tıkılan bir fikir Yalçıneri, belki de en büyük **eksantriklerden** biri... **«Şeriatçı gazete»** diye kulak kadar harflerle ortaya çıkmak, yalnız Bülent Beyin kabinesine değil, 150 senelik hükûmetlerin topuna da **eksantrikleşmek** değil mi?. Fakat şu bir hakîkat ki, herkes imtihânını verecek. Yılmaz da... Şer gibi görünen nice şeylerin arkasında hayırlar olduğu, hemen anlaşılmayabilir..

Sonra her iyilik ve hayr, kolay ele geçmez. Hele cihâdın en faziletlisi olan zâlim sultana karşı hakkı ve adâleti söylemek, öyle herkesin de harcı değildir. Uzaklardan Yılmaz'a selâm var...

Sebil

herşey hak için
Haftalık tarafsız siyâsî edebî tarihî gazete
Yıl: 3 Sayı: 108 /Fiyatı BEŞ LİRA
Sâhib ve Başyazarı: KADİR MISIROĞLU
Yazı İşleri Mes'ul Md: ORHAN TÖZ
İDAREHANE Vilâyet Hanı Kat: 3
Nu: 204 - 207 — İstanbul Tel: 26 38 96
ABONE Yıllık 200 TL. 6 aylık 100 TL.
Posta Çeki Numarası: 97446
Dizgi: Sebil Mat. Baskı: Fazilet Mat.
Umûmî Tevziat: UKAZ

سبيل

جريدة أسبوعية، سياسية مستقلة، تاريخية أدبية

ص.ب: ٨٠٨ استانبول - تركية

Sebil

Everything
Devoted to the Truth (HAQQ)
Political and Literary Weekly
An independent Muslim Historical
Representative of Germany
Seyfi ŞENOĞLU
Liebig weg 5
6236 ESCHBORN/Ts.
Tel: 06196/45447
Postscheckkonto Nr: 116655-600
6000 Frankfurt a.M.